

Alueelliset kehitysnäkymät -katsauksen laatu- ja hyödynnettävyydestutkimus 2015

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu
Konserni
63/2015

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

MARI LINNA

Alueelliset kehitysnäkymät -katsauksen laatu- ja hyödynnettävyydestutkimus 2015

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu

Konserni

63/2015

Tekijät Författare Authors		Julkaisuaika Publiceringstid Date	
Mari Linna		Marraskuu 2015	
Työ- ja elinkeinoministeriö		Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by	
Tieto-osasto		Työ- ja elinkeinoministeriö	
Toimialapalvelu		Arbets- och näringsministeriet	
		Ministry of Employment and the Economy	
		Toimielimen asettamispäivä 	
		Organets tillsättningsdatum Date of appointment	
Julkaisun nimi Titel Title			
Alueelliset kehitysnäkymät -katsauksen laatu- ja hyödynnettävyytystutkimus 2015			
Tiivistelmä Referat Abstract			
Tämän tutkimuksen tavoitteena on arvioida Alueellisten kehitysnäkymien koettua hyödyllisyyttä ja hyödynnettävyyttä asiakaslähtöisen kyselytutkimuksen avulla. Tutkimuksessa kartoitetaan julkaisun nykyinen laatu ja hyödynnettävyys käyttäjien näkökulmasta, ja selvitetään julkaisun potentiaalisia kehittämistarpeita. Vastaajat antavat Alueellisten kehitysnäkymien laadulle ja hyödynnettävyydelle arvosanan hyvä. Kokonaisuudessaan Alueellisia kehitysnäkymiä suosittelee tällä hetkellä 94 prosenttia kyselyyn vastanneista. Yleistasolla oleva sisältö ei palvele käyttäjäkuntaa toivotulla tavalla, sillä käyttäjät oman työnsä näkökulmasta syväli-sempää informaatiota. Ennakointitarkkuus ja -rohkeus eivät ole Alueellisissa kehitysnäkymissä toivotulla tasolla. Nykyiset plus/miinus -arviot ovat saaneet positiivisen vastaanoton, mutta tekstiosioissa olevat perustelut tulevaisuuden arvioille kaipaavat tarkkuutta. Nykyiset sisällönosat painottuvat käyttäjien mielestä liiaksi työttömyyden korostamiseen. Painopisteen tulisi olla enem-män työvoiman kysynnässä. Elinkeinoelämää ja tulevaisuuden näkymiä pidetään tärkeänä. Nykyisten sisällönosien tulisi sisältää maininta alueellisista investoinneista. Aluekehittäjien keskustelupaneeleja tulisi kehittää alueellisten ennakointiryhmien ympärille. Paneelien kautta olisi mahdollista lisätä ELY-keskusten ja maakuntien liittojen välistä yhteistyötä alueellisen kehityksen tarkasteluun. Alueellisen ennakointiryhmän ympärille kootulla paneelilla on myös hyvät edellytykset tehdä lyhyen aikavälin ennakointia. Alueelliset investoinnit nähdään keinona parantaa julkaisun ennakoivuutta. Alueellisten kehitysnäkymien sisältö on tulevaisuudessa esitettävä tiiviimmin ja nykytilan korostamisesta on luovuttava. Merkki- ja sanamääriin perustuva kirjoituspohja on hyvä tapa kontrolloida tekstien pituutta ja samalla välttää nykyti-lan korostamiselta. Sisällöllisesti pääpaino tulisi edelleen olla elinkeinoelämässä ja yrittäjyydessä. Uutena osa-alueena Alueellisissa kehitysnäkymissä tulisi huomioida rakennemuutos, sillä sen tarkastelu tuo lisää syvyyttä alueellisen kehityk-sen tarkasteluun, ja se huomioi lisäksi myös kaikki ELY-keskusten vastuualueet.			
TEM:n yhdyshenkilö: Tieto-osasto/Toimialapalvelu/Esa Tikkanen, s-posti: esa.tikkanen(at)tem.fi puh. 050 040 5459 ELY-keskuksen yhdyshenkilö: Jouko Nieminen; jouko.nieminen(at)ely-keskus.fi, puh 0295 022 769			
Asiasanat Nyckelord Key words			
Alueelliset kehitysnäkymät, Toimialapalvelu, tutkimusraportti, laatu, hyödynnettävyys			
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication		Verkkojulkaisu Nätpublikation Web publication	
ISSN 1797-3554		ISSN 1797-3562	
ISBN 978-952-327-052-7		ISBN 978-952-327-053-4	
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages		Kieli Språk Language	
52		Suomi, Finska, Finnish	
Julkaisija Utgivare Published by		Kustantaja Förläggare Sold by	
Työ- ja elinkeinoministeriö		Lönnerberg Print & Promo	
Arbets- och näringsministeriet			
Ministry of Employment and the Economy			

Työ- ja elinkeinoministeriön Toimialapalvelun tehtävänä on koota, analysoida ja välittää tietoa liike-elämän toimintaympäristöstä yritysten ja toimijoiden päätöksen-
teon pohjaksi. Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisu on työ- ja elinkeinoministeriön, KEHA-keskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) ja mui-
den aluekehittäjien kanssa yhteistyössä laadittu katsaus ELY-keskusalueiden ja nii-
den seutukuntien nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä.

Alueellisia kehitysnäkymiä halutaan kehittää vastaamaan entistä paremmin käyt-
täjiensä tarpeita. Asiakaslähtöisen kehitystyön mahdollistamiseksi toteutetaan nyt
ensimmäisen kerran Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisuun keskittyvä tutkimus.
Kehitystyössä kartoitetaan systemaattisesti käyttäjien laatu- ja hyödynnettävyys-
arvioita, joiden pohjalta määritellään kehittämistarpeet. Tutkimuksen tavoitteena
on määrittää Alueellisten kehitysnäkymien nykyinen laatutaso, hyödynnettävyys
ja kokonaiskehittämistarve niin sisäisten kuin ulkoistenkin asiakkaiden näkökul-
masta. Tutkimuksen tulokset perustuvat laajan kyselytutkimuksen avulla saatuun
käyttäjäkohtaiseen informaatioon.

Tutkimustieto eri käyttäjäryhmien mielipiteistä ja kokemuksista on ensiarvoi-
sen tärkeää Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun kehityksen kannalta. Saatu tut-
kimustieto auttaa erityisesti suunnittelemaan ja toteuttamaan tarvittavia muutok-
sia, joiden avulla julkaisusta ja sen toteuttamisprosessista saadaan laadukkaampi.
Tulosten pohjalta esitetään kehitysehdotuksia Alueellisten kehitysnäkymien rapor-
tointiin ja toteutukseen, markkinointiin ja viestintään sekä sisällön kattavuuteen ja
hyödynnettävyyteen.

Tutkimuksen on laatinut yliopistoharjoittelija Mari Linna Turun yliopistosta. Työn
ohjaajana on toiminut kehittämispäällikkö Esa Tikkanen työ- ja elinkeinoministeriön
tieto-osaston Toimialapalvelusta. Tutkimuksen laadinnassa ovat avustaneet lisäksi
kehittämisasiantuntija Jouko Nieminen KEHA-keskuksesta, erityisasiantuntija
Pekka Hokkanen ja ylitarkastaja Hanna-Maria Urjankangas työ- ja elinkeinoministe-
riön alueosastolta sekä ekonomisti Samuli Rikama elinkeino- ja innovaatio-osastolta.

Sisältö

Esipuhe.....	5
1 Johdanto.....	9
1.1 Tutkimuksen tausta.....	9
1.2 Tutkimuksen toteutus.....	11
1.2.1 Tutkimuksen tavoitteet.....	11
1.2.2 Aineistot ja menetelmät.....	11
1.2.3 Tutkimusraportin rakenne.....	12
2 Käyttäjärühmät ja vastaajien taustatiedot.....	13
2.1 Sisäiset asiakkaat.....	13
2.2 Ulkoiset asiakkaat.....	14
3 Alueellisten kehitysnäkymien nykyinen käyttö ja toteutus.....	16
3.1 Alueellisiin kehitysnäkyymiin tutustuminen.....	16
3.2 Nykyiset hyödynnettävyyскоhteet.....	16
3.3 Aluekehittäjien keskustelupaneelit.....	17
3.4 Tausta-aineistot.....	17
4 Alueellisten kehitysnäkymien laatu ja hyödynnettävyys.....	19
4.1 Alueellisten kehitysnäkymien koettu laatutaso.....	19
4.2 Valtakunnallisten ennustekarttojen hyödynnettävyys.....	21
4.3 Alueellisten kehitysnäkymien nykyisten osioiden hyödynnettävyys.....	22
4.4 Tilastotietojen hyödynnettävyys.....	25
4.5 Kehitysarvioiden hyödynnettävyys.....	25
5 Kehittämis ehdotukset.....	27
5.1 Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun laajuus.....	27
5.2 Alueellisten kehitysnäkymien julkaiseminen.....	27
5.2.1 Julkaisutiheys.....	27
5.2.2 Seutukuntakohtainen tarkastelu.....	29
5.3 Tilastotieto.....	30
5.4 Muut kehittämis ehdotukset.....	30
6 Sisällöllinen uudistaminen.....	32
6.1 Sisällön kattavuus.....	32
6.2 Sisällön yhdenmukaisuus.....	33
6.3 Mahdolliset uudet sisällönosat.....	33
6.3.1 Maaseutuelinkeinot, infrastruktuuri, ympäristö ja rakennemuutos.....	33
6.3.2 LTK-kuvaajat.....	36
6.3.3 SWOT-analyysi.....	38
6.3.4 Investointien kehitysarviot.....	39

6.4	Sisällön palvelevuus tulevaisuudessa.....	39
7	Viestintä	41
8	Johtopäätökset ja kehitysehdotukset	43
8.1	Sisällön uudistaminen	43
8.2	Ennakointi	44
8.3	Toteutuksen kehittäminen	45
Liitteet	.....	48

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen tausta

TEM Toimialapalvelu on työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijatoiminto, joka kokoaa, analysoi ja välittää tietoa liike-elämän toimintaympäristöistä yritysten ja toimijoiden päätöksenteon pohjaksi. Toimialapalvelun tavoitteena on tukea yritysten kasvua, menestymistä ja kansainvälistymistä. Toimialapalvelun toiminnan kulmakivinä ovat vahva asiantuntijaosaaminen ja kokemus, ajan hermolla oleva teknologia ja verkostoperusteinen toimintatapa sekä laaja kanssakäyminen asiakkaiden, yritysten ja sidosryhmien kanssa.

Asiantuntijatyöskentelyn muotoja ovat mm. toimialakohtainen ennakointi sekä alueellisen kehityksen arviointi, toimialapäivät, tukien ja julkisen rahoituksen suunnittaminen sekä neuvonta ja koulutus. Toimialapalvelun tietopalveluun kuuluu tällä hetkellä kolme erinäistä raporttia – toimialaraportit, Toimialojen näkymät -katsaus ja Alueelliset kehitysnäkymät. Edellisten lisäksi Toimialapalvelu ylläpitää Toimiala Online -tilastotietopalvelua, josta on vapaasti saatavissa mm. yritysten toimipaikkatietoa maakunta-, seutukunta- tai kuntatasolla, ennuste- ja suhdanneaineistoja sekä taloudellisiin tunnuslukuihin perustuvaa tietoa. Lisäksi Toimialapalvelu koordinoi TEM hallinnon alan osalta pk-yritysbarometrin toteuttamista Suomen Yrittäjien ja Finnveran kanssa.

Kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelut julkaisi ensimmäisen toimialaraportin vuonna 1993. Kun työ- ja elinkeinoministeriö perustettiin vuonna 2008, siihen sisällytettiin entisen kauppa- ja teollisuusministeriön ja työministeriön tehtävät sekä sisäasianministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosasto. ELY-keskukset ovat laatineet Alueelliset kehitysnäkymät -katsauksen vuodesta 2006 alkaen, mutta erillisenä julkaisuna katsaus on saatavana vuodesta 2008 alkaen.

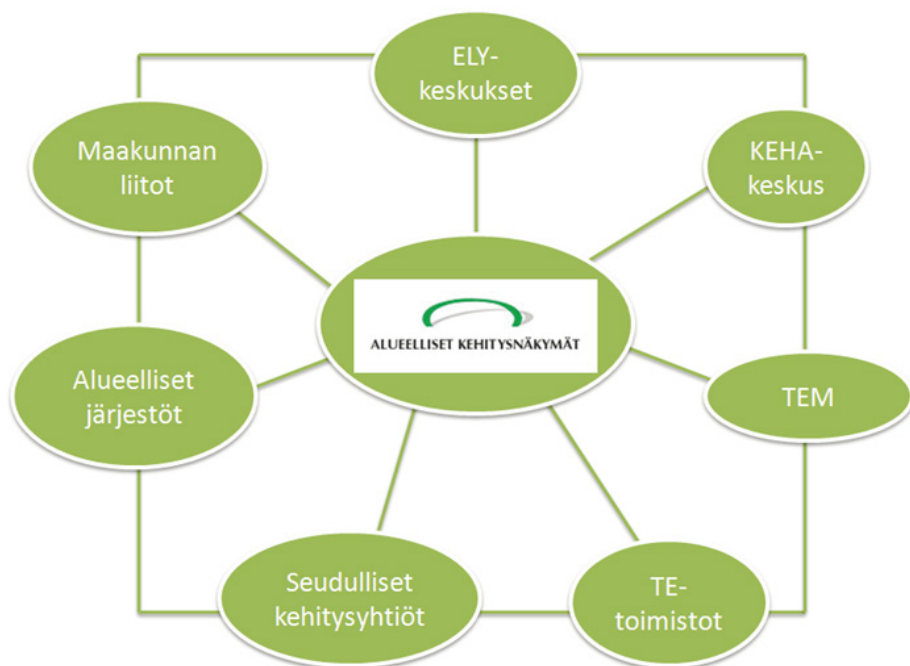
Nykyään Alueelliset kehitysnäkymät on työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY-keskusten kaksi kertaa vuodessa laatima julkaisu, johon on koottu ELY-keskusten yhdessä muiden aluekehittäjien kanssa muodostamat näkemykset ELY-keskusalueiden ja seutukuntien nykytilasta ja tulevaisuuden kehitysnäkymistä. Katsauksessa alueiden kehitysnäkymiä arvioidaan kolmesta näkökulmasta, jotka ovat elinkeinoelämä ja yritystoiminta, työttömyyden määrä ja rakenne sekä osaavan työvoiman saatavuus.

Elinkeinoelämän ja yritystoiminnan arviot perustuvat mm. yritysten tuotannon ja myynnin kehitykseen sekä investointeihin. Työttömyyden määrää ja rakennetta tarkasteltaessa tehdään arvio, jossa yhdistyvät työttömyyden määrällinen kehitys sekä työttömyyden rakenteellisten ongelmien kehitys. Osaavan työvoiman saatavuudessa arvioidaan alueen työvoiman kysynnän ja tarjonnan osuvuutta.

Alueellisten kehitysnäkymien alueellisten arvioiden laatiminen tapahtuu ELY-keskusten johdolla. Tavoitteena on alueen toimijoiden yhteisen näkemyksen muodostaminen, mutta viime kädessä plus-miinus arvioista ja analyyseista vastaa ELY-keskus. ELY-keskuksen kaikki vastuualueet osallistuvat arviointityöhön. Katsauksen laatimisessa keskeisiä yhteistyötahoja ovat TE-toimistot, alueelliset kehittämissyhtiöt ja maakuntien liitot. Tarvittaessa on mahdollista hyödyntää myös yritysjärjestöjen näkemyksiä.

Katsauksen laatimisprosessissa keskeisessä asemassa on aluekehittäjien keskustelupaneeli, jossa yhteisesti arvioidaan alueiden lähitulevaisuutta. Paneeli voidaan järjestää joko seutukunnittain tai koko alueen yhteisenä tilaisuutena. Katsauksen arvioissa ja laatimisen tukena hyödynnetään myös Ammattibarometrin, Pk-yritysbarometrin ja muiden alueellisten ennakkointiprosessien tuloksia.

Alueelliset kehitysnäkymät on laajalti hyödynnetty raportti niin yritysten, ELY-keskusten kuin ministeriöidenkin keskuudessa. Se toimii aluekehityksen ja strategisen suunnittelun työkaluna. Alueelliset kehitysnäkymät on yksi ladatuimmista Toimialapalvelun tuottamista raporteista ja katsauksista, joten sen merkitys aluekehittämisessä ja -suunnittelussa on enemmän kuin tärkeä. Alueellisten kehitysnäkymien merkittävyyttä on luonnehdittu muun muassa sanalla lippulaivatuote. Viimeisten kolmen kuukauden aikana Alueellisia kehitysnäkymiä on ladattu 5700 kertaa. Julkaisun taustalla on laaja sidosryhmäverkosto, jonka ansiosta julkaisu on kattava ja moniulotteinen. Kuvassa 1 havainnollistetaan Alueellisten kehitysnäkymien sidosryhmäverkoston muodostumista.

1.2 Tutkimuksen toteutus

1.2.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena on arvioida Alueellisten kehitysnäkymien koettua hyödyllisyyttä ja hyödynnettävyyttä strategioiden pohjana sekä ennakoinnin ja päätöksenteon tukena. Lisäksi tutkimuksen avulla kartoitetaan julkaisun potentiaalista kehittämistarvetta käyttäjien näkökulmasta, ja selvitetään, mitkä mahdolliset tulevaisuuden uudistukset asiakkaat kokevat hyödyllisimmiksi. Tutkimus huomioi sekä sisäiset että ulkoiset asiakkaat. Tämä antaa mahdollisuuksia entistä suurempiin vertailuihin eri asiakasryhmien laatukokemusten välillä. Tämän tutkimuksen avulla vastataan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Mikä on Alueellisten kehitysnäkymien tämän hetkinen koettu laatu ja hyödynnettävyys eri käyttäjäryhmissä?
- Mitä mieltä käyttäjät ovat mahdollisista kehittämisehdotuksista?
- Miten tärkeänä käyttäjät pitävät mahdollisia uudistuksia?

1.2.2 Aineistot ja menetelmät

Tutkimusaineisto on kerätty Internet-kyselyn avulla. Kysely sisälsi 48 kysymystä, jotka liittyivät Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun nykyiseen sisältöön, mahdollisiin uudistuksiin, raportin tiedotukseen ja viestintään. Kyselylomakekutsu lähetettiin sähköisesti TEM Toimialapalvelun uutiskirjeen tilaajille. Vastaaajien joukossa oli yrityksiä, konsultteja ja oppilaitoksia. Tämän lisäksi kysely lähetettiin sisäisille sidosryhmille kuten seudullisille kehitysyhtiöille (SEKES), TEM Toimialapalvelun yhteistyöryhmälle ja yhteistyötahoille, valituille henkilöille työ- ja elinkeinoministeriön henkilöstöstä, maakuntien liittoihin, kansalliselle ennakointiverkostolle ja ennakointiseminaariin osallistuneille sekä ELY-keskuksen asiantuntijoille. ELY-keskusten strategiapäälliköitä pyydettiin uudelleen lähettämään kyselynlinkki kaikille aluekehittäjien keskustelupaneeleihin osallistuneille henkilöille.

Kyselyn vastausaika oli 4.6.2015–18.6.2015, jonka aikana vastaanotettiin yhteensä 209 vastauslomaketta. Kyselyyn vastaaminen oli mahdollista vain kerran Digium Enterprise 3 -kyselyohjelmiston kautta lähetetyn henkilökohtaisen www-linkin kautta. Näiden henkilökohtaisten kyselykutsujen lisäksi kyselystä oli avoin vastauslinkki TEM Toimialapalvelun verkkosivuilla, jonka kautta kyselyyn saattoi vastata ilman erillistä kutsua. Kyselykutsun saatteessa luvattiin vastaajien täysi luottamuksellisuus.

Kyselyn avoimet vastaukset käsiteltiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla. Vastauksissa kiinnitettiin laadullisesti erityisesti huomiota siihen, millaiset teemat nousivat kyselyn perusteella esiin. Määrällisen sisällönanalyysin avulla selvitettiin, kuinka usein nämä edellä mainitut teemat nousivat vastauksissa esiin. Avoimien

kysymysten analyysillä pyrittiin löytämään tilastanalyysin tuloksille mahdollisia tarkentavia selityksiä.

1.2.3 Tutkimusraportin rakenne

Raportti jakautuu kahdeksaan päälukuun. Johdannon jälkeen kaksi seuraavaa lukua taustoittavat tutkimusta niin, että luvussa kaksi käydään läpi tarkemmin käyttäjäryhmät ja vastaajien taustatiedot, minkä jälkeen luvussa kolme käsitellään Alueellisten kehitysnäkymien tämän hetkistä käyttöä ja toteutusta. Kolmannen luvun tarkoituksena on kartoittaa tutkimuksen lähtötilannetta eli Alueellisten kehitysnäkymien tämän hetkisiä hyödynnettävyysskohteita, ihmisten tietoisuutta ja raportin toteutustapoja.

Neljännessä luvussa paneudutaan Alueellisten kehitysnäkymien koettuun, tämän hetkiseen, laatuun ja hyödynnettävyyteen. Luvun alussa on katsaus Alueellisten kehitysnäkymien koettuun laadukkuuteen. Hyödynnettävyyttä tarkastellaan neljästä eri näkökulmasta, jolloin saadaan helposti tietoa siitä, mitkä raportin osioista koetaan parhaiten hyödynnettäviksi.

Viidennessä luvussa perehdytään suurimpiin kehitystarpeisiin eri käyttäjäryhmien näkökulmasta. Osiossa käydään läpi olemassa olevia osia ja niiden kehittämistarpeita. Osion pääpaino on Alueellisten kehitysnäkymien julkistamistiheydessä ja raportin laajuuteen liittyvissä kysymyksissä. Kuudes luku vastaa kysymykseen sisällöllisestä uudistamisesta. Osiossa perehdytään sisällön yhdenmukaisuutta koskeviin kysymyksiin ja nykyisen sisällön kattavuuteen. Lisäksi osiossa tehdään lyhyt katsaus siihen, kuinka hyvin Alueelliset kehitysnäkymät palvelee jatkossa käyttäjiensä tarpeita.

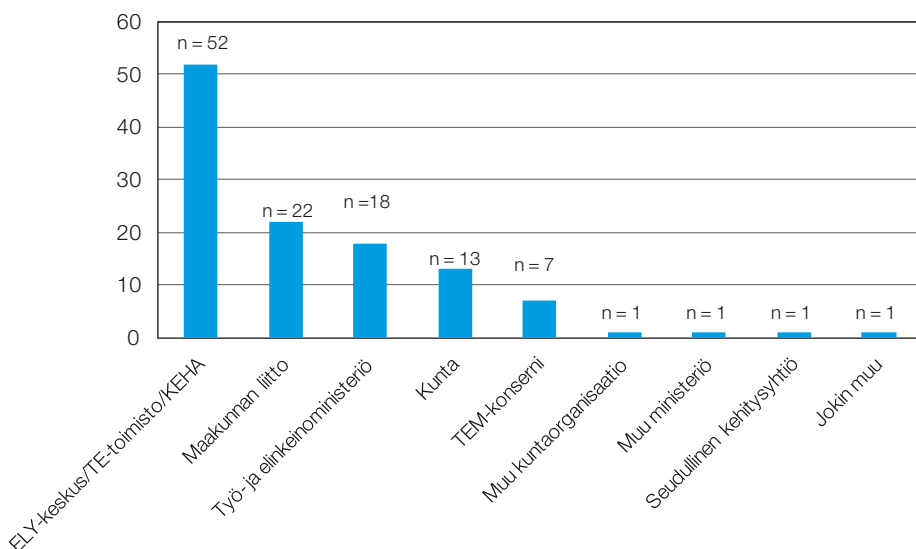
Seitsemännessä luvussa keskitytään viestintään ja sen kehittämiseen. Kahdeksannessa luvussa esitetään johtopäätöksiä ja vastaukset tutkimuskysymyksiin. Osiossa esitetään suosituksia Alueelliset kehitysnäkymät julkaisun kehittämiseksi. Liitteinä esitetään tiivistetty kooste tutkimustuloksista ja tärkeimmät ristiintaulukoinnit.

2 Käyttäjärühmät ja vastaajien taustatiedot

2.1 Sisäiset asiakkaat

Alueellisten kehitysnäkymien suurin käyttäjäryhmä koostuu sisäisistä asiakkaista, joita ovat ELY-keskukset, TE-toimistot, KEHA-keskus, maakuntien liitot sekä TEM konserniin kuuluvat organisaatiot. Kyselyyn vastanneista (n = 209) kaiken kaikkiaan 116 (56 prosenttia) ilmoitti kuuluvansa sisäisiin asiakkaisiin. Heistä 45 prosenttia ilmoitti työskentelevänsä ELY-keskuksen, TE-toimiston tai KEHA-keskuksen palveluksessa. Toiseksi suurin käyttäjäryhmä ilmoitti organisaatiokseen maakuntien liiton (19 prosenttia). Loput sisäisistä asiakkaista jakautuivat melko tasaisesti muiden organisaatioiden välillä (kuva 2).

Kuva 2. Sisäisten asiakkaiden jakautuminen organisaatioittain (n = 116).

Sisäisistä asiakkaista 53 prosenttia työskenteli asiantuntijatehtävissä. Myös johdon- ja päättäjätason tehtävissä työskenteli suhteellisen suuri osa vastaajista (27 prosenttia). Lisäksi 6 prosenttia toimi rahoitukseen liittyvien tehtävien parissa, 3 prosenttia neuvontatehtävissä, 3 prosenttia projektitehtävissä ja 3 prosenttia yrityksen kehittämis- tai koulutustehtävissä. Avoimessa työnkuvauskohdassa mainittiin muun muassa viestintään liittyvät tehtävät.

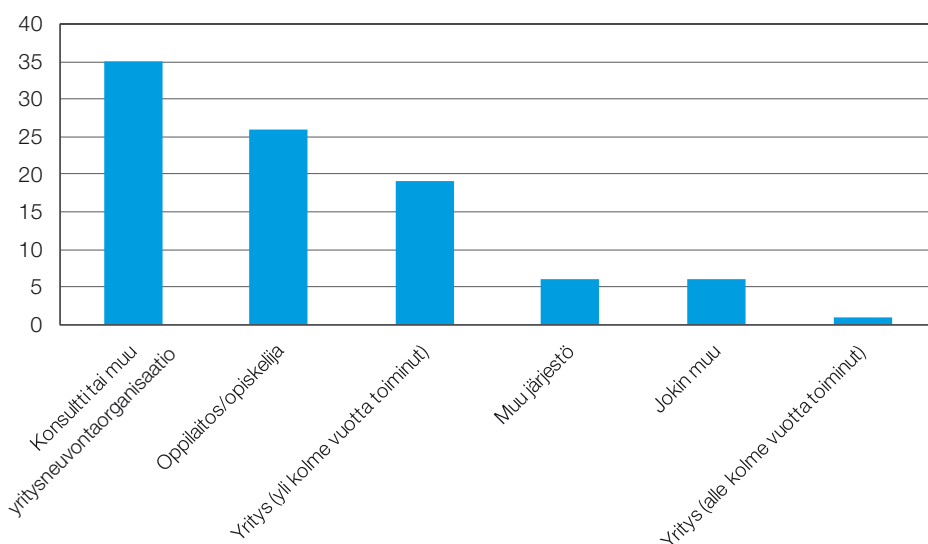
Tutkimuksessa haluttiin myös tietää vastanneiden suhde Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisuun. Kysymyksen avulla oli mahdollista selvittää, ovatko vastanneet

vakiintuneita, satunnaisia vai kertaluonteisia käyttäjiä, kirjoittajia tai aluekehittäjien keskustelupaneeliin osallistuneita vai käyttäjiä sekä kirjoittajia. Viimeinen vastausvaihtoehto ”en ole perehtynyt” ohjasi vastaajan kyselyn loppuun, sillä tutkimuksen tavoitteena oli nimenomaan selvittää käyttäjien kokemuksia ja mielipiteitä alueellisista kehitysnäkymistä. Sisäisistä asiakkaista suurin osa (38,8 prosenttia) on Alueellisten kehitysnäkymien satunnaisia käyttäjiä. Myös vakiintuneita käyttäjiä oli kyselyyn vastanneista melko paljon (26,7 prosenttia) verrattuna muihin vastaajaryhmiin.

2.2 Ulkoiset asiakkaat

Toiseen asiakasryhmään lukeutuvat niin sanotut ulkoiset asiakkaat. Ulkoisiin asiakkaisiin kuuluvat muun muassa yritykset, konsultit, oppilaitokset, järjestöt ja yksityiset henkilöt. Vastanneista 45 prosenttia ilmoitti kuuluvansa ulkoisiin asiakkaisiin. Suurin osa (38 prosenttia) ulkoisista asiakkaista työskentelee konsulttina tai muissa yritysneuvontaorganisaation tehtävissä. Toiseksi suurin ulkoinen asiakastyyppejä olivat oppilaitokset ja opiskelijat (28 prosenttia). Myös yli kolme vuotta toimineet yritykset erottuivat aineistosta (20 prosenttia). Loput ulkoisista asiakkaista jakautuivat melko tasaisesti muiden vaihtoehtojen välille (kuva 3).

Kuva 3. Ulkoisten asiakkaiden jakautuminen organisaatioittain (n = 93).

Ulkoisista asiakkaista valtaosa (45 prosenttia) työskentelee asiantuntijatehtävissä. Myös omistaja tai toimitusjohtajan tehtävissä työskentelee melko suuri osa vastanneista (30 prosenttia). 19 prosenttia vastanneista toimi muissa johtotehtävissä. Avoimessa työnkuvauskohdassa mainittiin muun muassa yrittäjä, opiskelija ja kouluttaja.

Myös ulkoisten asiakkaiden kohdalla haluttiin tietää kyselyyn vastanneiden suhde Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisuun. Kysymykseen vastanneista 42 prosenttia on Alueellisten kehitysnäkymien satunnaisia käyttäjiä. Ulkoisten asiakkaiden käyttäjäryhmästä seuraavaksi eniten on julkaisun vakituksia käyttäjiä (29 prosenttia).

3 Alueellisten kehitysnäkymien nykyinen käyttö ja toteutus

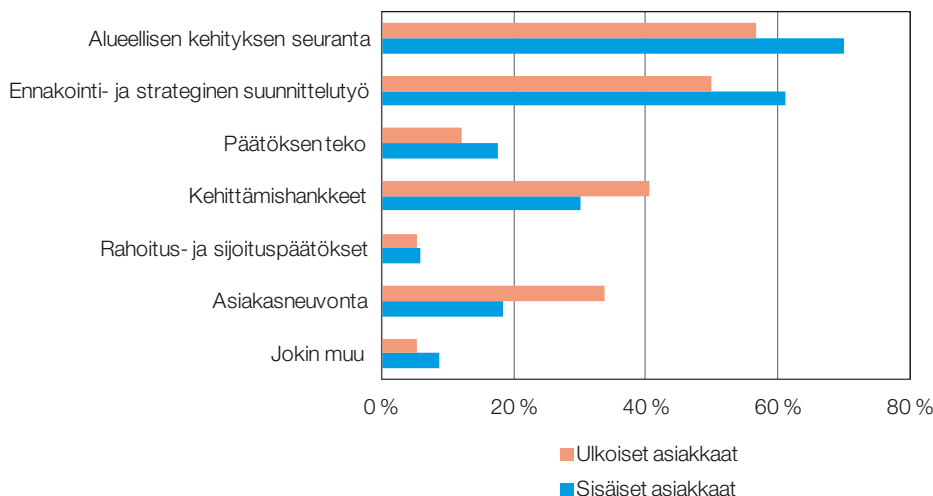
3.1 Alueellisiin kehitysnäkyymiin tutustuminen

Taustatietona Alueellisten kehitysnäkymien nykyiselle käytölle kyselyyn vastanneilta kysyttiin, kuinka hyvin he ovat perehtyneet Alueelliset kehitysnäkymät julkaisuun. Kysymykseen vastanneista (n = 176) suurin osa (46 prosenttia) ilmoitti perehtyneensä johonkin osa-alueisiin ja 21 prosenttia perehtyneensä koko julkaisuun. Vastaavasti 21 prosenttia vastanneista kertoi ainoastaan silmäillen tutustuneensa julkaisuun. ELY-keskusalueista kyselyyn vastanneet olivat perehtyneet suhteellisesti eniten Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueisiin. Kysymykseen vastasi yhteensä 177 henkilöä. Suosituin Alueellisten kehitysnäkymien osa-alue on tulosten perusteella kuitenkin koko maata koskeva yhteenveto.

3.2 Nykyiset hyödynnettävyysskohteet

Kyselyn vastausten perusteella käyttäjät hyödyntävät Alueellisia kehitysnäkymiä erityisesti alueellisen kehityksen seurantaan (64 prosenttia) ja ennakointi- tai strategiseen suunnittelutyöhön (57 prosenttia). Sisäisiä ja ulkoisia asiakasryhmiä vertailtaessa huomataan Alueellisten kehitysnäkymien tärkeys ulkoisille asiakkaille eritoten kehittämishankkeiden ja asiakasneuvonnan saralla verrattuna sisäisiin asiakkaisiin (kuva 4).

Kuva 4. Alueellisten kehitysnäkymien nykyiset hyödynnettävyysskohteet sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ryhmissä.

Kuvassa 4 mainittujen hyödynnettävyysskohteiden lisäksi käyttäjät kertoivat hyödyntävänsä Alueellisia kehitysnäkymiä viestintään, koulutukseen ja opetukseen sekä asiantuntijatyöhön, joka kattaa myös esimerkiksi asiantuntijoiden neuvonnan. Muutama vastaaja oli myös sitä mieltä, että Alueelliset kehitysnäkömät ei ole julkaisuna sellainen, jota he voisivat hyödyntää tai käyttää esimerkiksi suunnittelussa tai kehitystyössä.

3.3 Aluekehittäjien keskustelupaneelit

Alueelliset kehitysnäkömät kootaan ELY-keskusten tuottamien alueellisten raporttien perusteella. Näiden raporttien laatimisprosessin keskeisenä työkaluna ovat alueittain järjestettävät aluekehittäjien yhteiset keskustelupaneelit, joissa arvioidaan alueiden lähitulevaisuutta ennalta määrätyistä näkökulmista. Paneelit ovat ajankohittaisen ja relevantin raportin kannalta olennaisia, sillä eri alojen asiantuntijat tuovat aina keskusteluun uudenlaisen näkökulman ja sitä kautta ELY-keskusten tuottamasta raportista tulee sisällöllisesti monipuolisempi.

Keskustelupaneeliin osallistumista koskeneeseen kysymykseen vastasi yhteensä 177 henkilöä. Heistä 41 prosenttia ilmoitti osallistuneensa aluekehittäjien keskustelupaneeliin. Näiden henkilöiden kokemuksia ja mielipiteitä paneeleihin osallistumisesta ja niiden hyödyllisyydestä haluttiin kartoittaa tarkemmin avoimen kysymyksen kautta. Keskustelupaneeleihin osallistuneista henkilöistä 62 prosenttia jätti avoimen palautteen.

Avoimessa palautteessa korostui käyttäjien mielipide keskustelupaneelien hyödyllisyydestä ja tärkeydestä osana Alueellisten kehitysnäkymien suunnittelu- ja toteutustyötä. Paneelit syventävät raportin sisältöä ja parantavat tietoisuutta alueen kehitystarpeista ja -näkömistä. Paneelikeskusteluilla on mahdollista konkretisoida alueella tehtäviä arvioita ja pohtia lisäksi näiden arvioiden mahdollisia epävarmuuksia. Edellisten lisäksi paneelien hyöty saadaan nimenomaan osallistujien ammattitaidon hyödyntämisestä, jonka takia monipuolinen panelistiryhmä eri alojen asiantuntijoita edesauttaa kattavan ja relevantin raportin tuottamisessa.

Vastausten perusteella paneelien heikkous on kuitenkin siinä, että ELY-keskusten omat näkemykset ovat varsin vahvasti julkaisun runkona. Lisäksi paneelien jäseniksi ehdotettiin tärkeimpien toimialojen yritysedustajia. Muutaman käyttäjän mukaan paneelien tasoa olisi mahdollista nostaa ennakkovalmisteluja lisäämällä. Paneelien järjestäjät voisivat lisätä ennakkovalmisteluja ja tehdä esimerkiksi pohjaehdotuksen, mikä edesauttaisi paneeliin osallistuneiden mielestä sitä, että tietoja ja näkemyksiä voidaan syventää nopeammin.

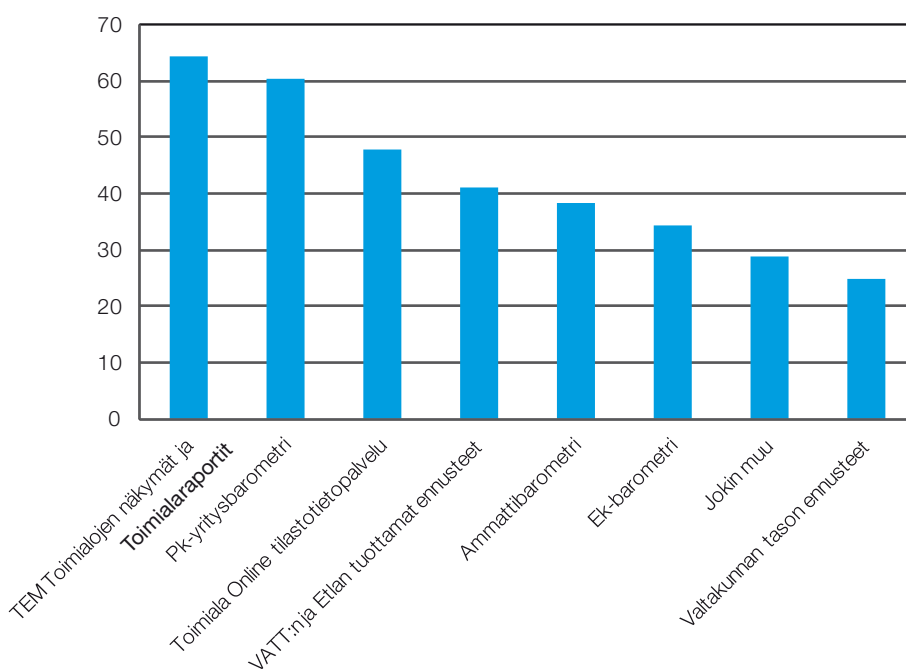
3.4 Tausta-aineistot

Alueellisten kehitysnäkymien yleisessä suunnittelutyössä ja keskustelupaneeleissa käytetään tausta-aineistona muun muassa Ammattibarometriä, Pk-yritysbarometriä,

alueellisia ennusteita sekä TEM Toimialojen näkymiä ja Toimialaraportteja. Tutkimustulosten perusteella käytetyimpiä tausta-aineistoja ovat työ- ja elinkeinoministeriön Toimialojen näkymät ja Toimialaraportit (64 prosenttia). Toiseksi eniten tausta-aineistona hyödynnetään Pk-yritysbarometriä (60 prosenttia). Muiden mahdollisten tausta-aineistojen osuudet on esitetty kuvassa 5.

Käytettyjen tausta-aineistojen merkitys korostuu tulevaisuudessa, sillä TEMin tavoitteena on toteuttaa asiakkaiden tilastoaineistotarpeet yhteishankintana. Tällöin saavutetaan merkittävät taloudelliset kustannussäästöt ja muun muassa yhteistyötahoilla on käytettävissä kattavat tilastotiedot alueellisten kehitysarvioiden tueksi.

Kuva 5. Tausta-aineistojen hyödyntäminen Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun suunnittelu- ja toteutustyössä.

Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi Alueellisten kehitysnäkymien tausta-aineistona käytetään muun muassa erinäisiä alueellisia julkaisuja, alueen mediaa, yritysten kehitykseen ja kysyntään liittyviä tietoja ja näkemyksiä, talouskatsauksia, tilastokeskuksen suhdanneaineistoa, Kauppakamarin katsauksia sekä yrittäjien ja kehitysyhtiöiden edustajien haastatteluja.

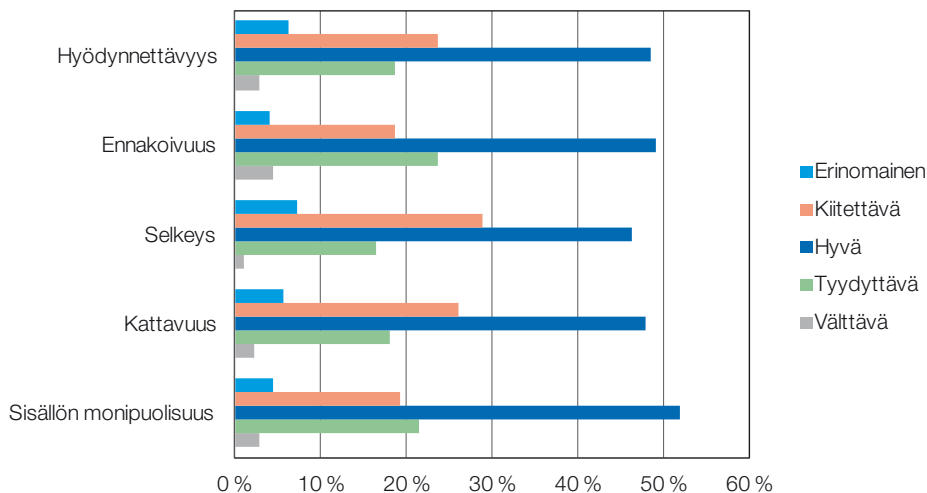

4 Alueellisten kehitysnäkymien laatu ja hyödynnettävyys

4.1 Alueellisten kehitysnäkymien koettu laatutaso

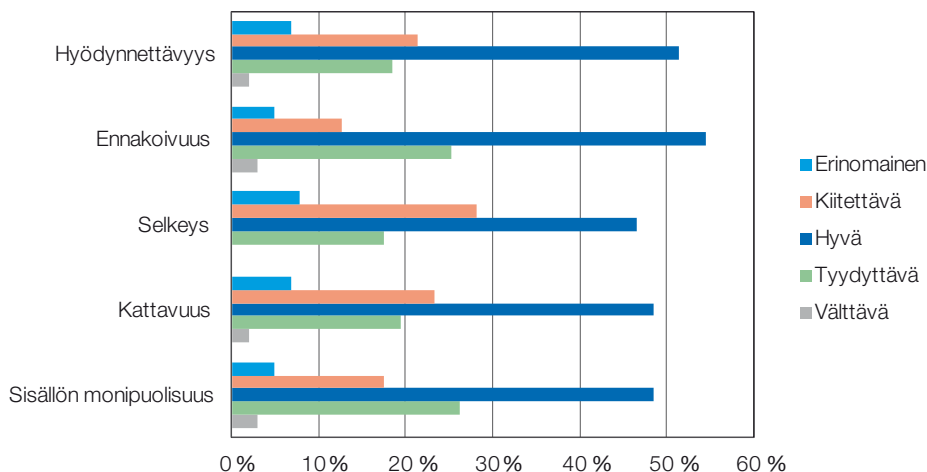
Ennen mahdollisten uudistusten suunnittelua ja toteutusta on erittäin tärkeä tietää millaiseksi käyttäjäkunta kokee Alueellisten kehitysnäkymien hyödyllisyyden ja laadun tällä hetkellä. Tässä kyselytutkimuksessa käyttäjien mielipiteitä nykyisestä laatusotasosta kartoitettiin hyödyllisyyden, ennakoivuuden, selkeyden, kattavuuden ja sisällöllisen monipuolisuuden näkökulmasta (kuva 6). Tulosten valossa Alueellisten kehitysnäkymien tämänhetkinen laatutaso koetaan kaiken kaikkiaan hyväksi. Vastausten keskiarvo on noin kolme ja se vastaa arvosanaa hyvä.

Kuva 6. Alueellisten kehitysnäkymien nykyinen laatutaso.

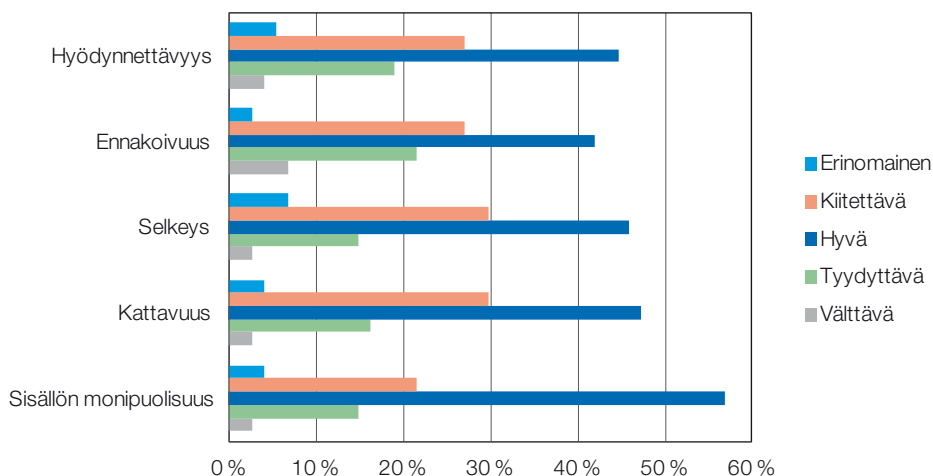

Kuten kuvista 7 ja 8 huomataan, sisäisten ja ulkoisten asiakasryhmien välillä ei ole juurikaan eroa siinä, miten he kokevat Alueellisten kehitysnäkymien nykyisen laatuson. Keskiarvillisesti tarkasteltuna pieni ero on huomattavissa siinä, mitä mieltä asiakasryhmät ovat raportin nykyisestä sisällöllisestä monipuolisuudesta. Tulosten perusteella ulkoinen asiakaskunta on arvioinut raportin sisällöllisen monipuolisuuden hiukan paremmaksi kuin sisäiset asiakkaat.

Kuva 7. Alueellisten kehitysnäkymien nykyinen laatutaso sisäisten käyttäjien näkökulmasta.

Kuva 8. Alueellisten kehitysnäkymien nykyinen laatutaso ulkoisten käyttäjien näkökulmasta.

Tutkimustulosten hyödynnettävyyden kannalta on hyvä tarkastella koettua hyödynnettävyyttä myös käyttäjien ja tekijöiden näkökulmasta. Yleisesti ottaen tutkimustulokset osoittavat, että käyttäjillä ja tekijöillä on erilaiset näkemykset Alueellisten kehitysnäkymien kaltaisten julkaisujen laadusta, sisällöstä, hyödynnettävyydestä ja uudistusten tarpeesta. Taulukko 1 esittää koetun laatutason erilaisten käyttäjien ja

tekijöiden luokissa.¹ Taulukossa on käytetty käyttäjäryhmittäin laskettuja vastausten keskiarvoja. Taulukosta näkee, kuinka vakinaiset käyttäjät ovat tyytyväisimpiä Alueellisten kehitysnäkymien nykyiseen laatutasoon ja hyödynnettävyyteen. Vastaavasti tyytymättömmimpiä ovat kertaluonteiset käyttäjät, mikä voi osittain johtua myös pienestä vastaajamäärästä.

Taulukko 1. Alueellisten kehitysnäkymien nykyinen laatutaso erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden näkökulmasta.

	Hyödynnettävyys	Ennakoivuus	Selkeys	Kattavuus	Sisällöllinen monipuolisuus
Vakinainen käyttäjä (n = 58)	3,24	3,41	3,55	3,29	3,48
Satunnainen käyttäjä (n = 84)	2,88	2,98	3,04	2,76	2,83
Kertaluonteinen käyttäjä (n = 2)	2	2,5	2,5	2	1,5
Kirjoittaja (n = 13)	3	3,15	3,38	2,77	3,31
Käyttäjä ja kirjoittaja (n = 20)	3	3,15	3,25	2,85	3,3

Vastausten perusteella Alueellisia kehitysnäkymiä kritisoiitiin pintapuoliseksi ja yleisluontoiseksi. Nykyinen kirjoitus ja laatimistapa luo mahdollisuuden sille, että lopullisessa raportissa korostuvat vain ne asiat, joita kirjoittaja itse pitää henkilökohtaisesti tärkeinä. Alueellisten kehitysnäkymien toivottiin kattavan kaikki ELY-keskusten vastuualueet hyödynnettävyyden parantamiseksi ja huomioivan myös nykyistä paremmin maakuntakohtaisen tarkastelun. Tulevaisuuteen painottuvia kehitysarvioita tulisi käyttäjien mielestä kehittää ja samalla muokata siten, että niiden antama informaatio olisi syvällisempää. Nykyinen aikajänne ei ole riittävän pitkä, mutta toisaalta kehitysarvioita kritisoiitiin myös niiden epätarkkuuden takia.

4.2 Valtakunnallisten ennustekarttojen hyödynnettävyys

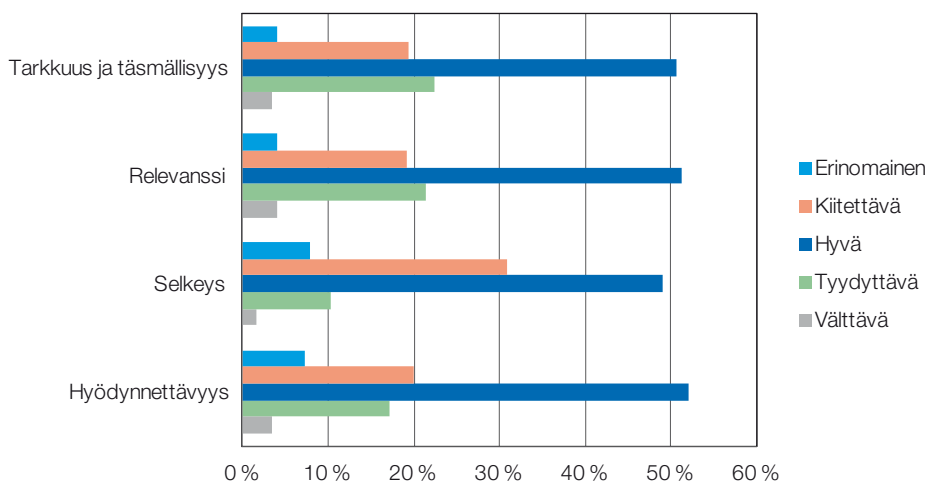
Alueellisten kehitysnäkymien alussa on elinkeinoelämän ja työllisyyden kehitystä ennakoivat ennustekartat. Kartoissa ennusteet on luotu seutukunnittain. Karttojen avulla pyritään kuvaamaan seutukunnan omaa ajallista kehitystä, eikä kartan avulla voi näin ollen tehdä vertailuja eri alueiden välille. Ennusteissa arviot perustuvat neliportaiseen asteikkoon: paljon parempi, parempi, samalla tasolla, huonompi.

Tässä tutkimuksessa kyselyyn vastanneet arvioivat valtakunnallisia ennustekarttoja hyödynnettävyyden, selkeyden, relevanssin sekä tarkkuuden ja täsmällisyyden näkökulmasta. Kuvaan 9 on koottu käyttäjien näkemys ennustekarttojen

¹ Taulukon numeroarvot vastaavat arvoja 1 = välttävä, 2 = tyydyttävä, 3 = hyvä, 4 = kiitettävä, 5 = erinomainen.

hyödynnettävyydestä. Yleisesti ottaen ennustekartat ovat saaneet hyvän arvosanan, sillä esimerkiksi karttojen hyödynnettävyydelle on antanut arvosanan hyvä, kiitettävä tai erinomainen 79 prosenttia vastanneista ja selkeydelle 88 prosenttia vastanneista.

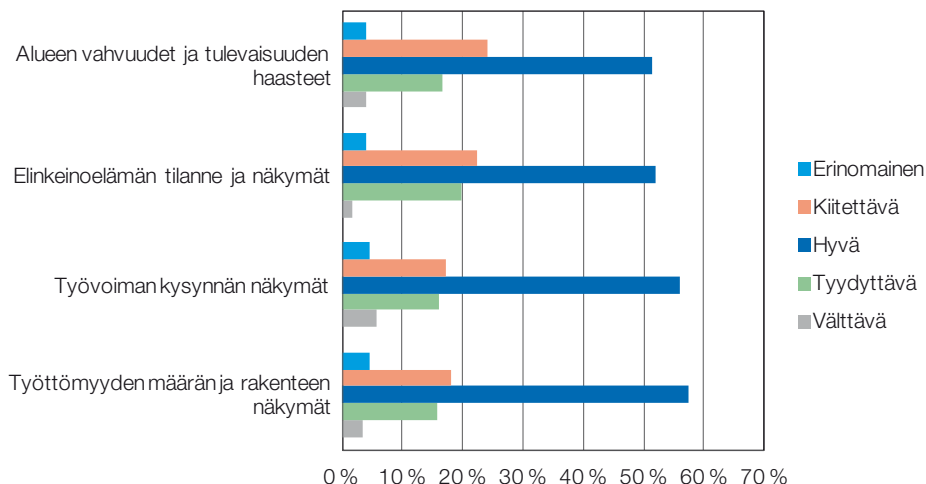
Kuva 9. Alueellisissa kehitysnäkymissä esitettyjen valtakunnallisten ennustekarttojen koettu hyödynnettävyys.

4.3 Alueellisten kehitysnäkymien nykyisten osioiden hyödynnettävyys

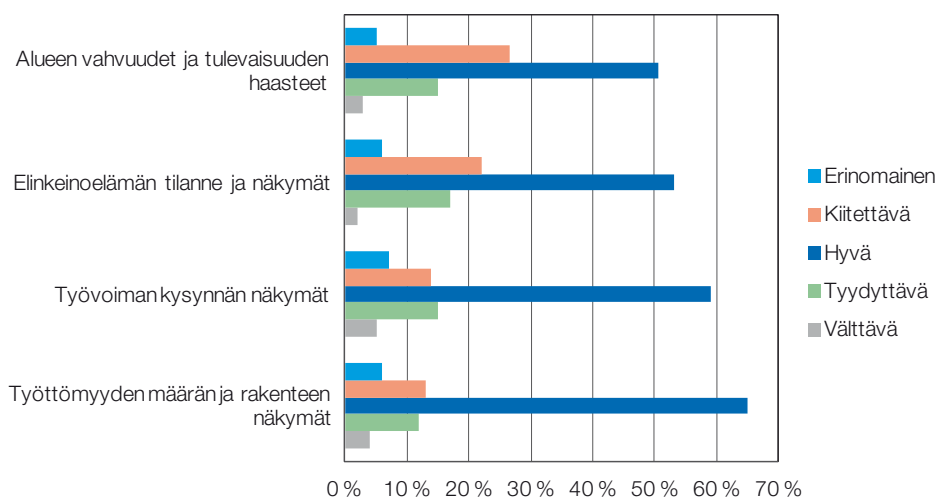
Tällä hetkellä Alueelliset kehitysnäkymät on jaettu sisällöllisesti kolmeen osaan. Nämä osat ovat *elinkeinoelämän tilanne ja näkymät*, *työvoiman kysynnän näkymät* sekä *työttömyyden määrän ja rakenteen näkymät*. Lisäksi ELY-keskusalueita tarkastellaan myös alueen vahvuuksien ja tulevaisuuden haasteiden näkökulmasta. Vastaaajat arvioivat nykyisiä sisällönosia asteikolla välttävä, tyydyttävä, hyvä, kiitettävä ja erinomainen. Yleisellä tasolla tarkasteltuna Alueellisten kehitysnäkymien nykyiset sisällönosat ovat saaneet keskiarvollisesti arvosanan hyvä (kuva 10). Kaikissa sisällönosissa arvosanaa kiitettävä on annettu useammin kuin arvosana tyydyttävä.

Kuva 10. Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun nykyisten sisällönosien hyödynnettävyys.

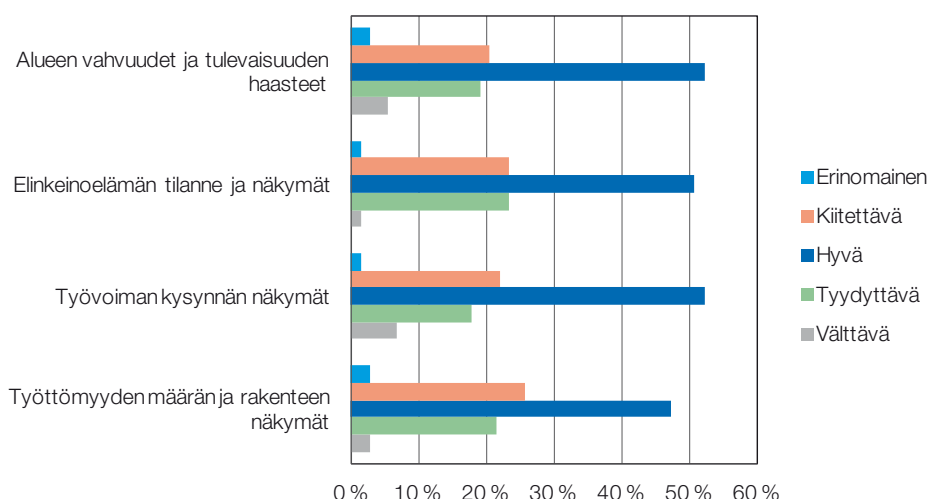

Kuvan 11 mukaan sisäiset asiakkaat ovat antaneet nykyisten sisällönosien hyödynnettävyydelle useammin arvosanan hyvä, mutta toisaalta ulkoiset asiakkaat ovat antaneet enemmän kiitettäviä ja tyydyttäviä arvosanoja (kuva 12). Keskiarvotarkastelun mukaan ulkoiset asiakkaat ovat arvioineet nykyisten sisällönosien hyödynnettävyyden muutamaa kymmenystä heikommin kuin sisäiset asiakkaat.

Kuva 11. Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun nykyisten sisällönosien hyödynnettävyys sisäisten asiakkaiden näkökulmasta.

Kuva 12. Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun nykyisten sisällönosien hyödynnettävyys ulkoisten asiakkaiden näkökulmasta.

Taulukon 2 lukuarvoissa on käytetty käyttäjäryhmittäin laskettuja vastausten keskiarvoja.² Kertaluonteisten käyttäjien pienen vastaajamäärän takia saatu mielipide ei ole täysin relevantti. Taulukosta on nähtävissä trendi, jonka mukaan Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun niin sanotut aktiivisimmat käyttäjät ovat arvioineet julkaisun nykyisten osioiden hyödynnettävyyden keskiarvoisesti korkeammin kuin ne, jotka hyödyntävät julkaisua satunnaisesti tai kertaluonteisesti. Lisäksi tekijät suhtautuvat julkaisuun hieman positiivisemmin kuin sellaiset henkilöt, jotka ovat suunnittelu- ja toteutusprosessin lisäksi myös osa julkaisun käyttäjäkuntaa.

Taulukko 2. Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun nykyisten sisällönosien hyödynnettävyys erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden näkökulmasta.

	Alueen vahvuudet ja tulevaisuuden haasteet	Elinkeinoelämän tilanne ja näkymät	Työvoiman kysynnän näkymät	Työttömyyden määrän ja rakenteen näkymät
Vakinainen käyttäjä (n = 58)	3,17	3,19	2,98	3
Satunnainen käyttäjä (n = 84)	2,87	2,83	2,81	2,77
Kertaluonteinen käyttäjä (n = 2)	2	2,5	2	2
Kirjoittaja (n = 13)	3,38	3,31	3,62	3,54
Käyttäjää ja kirjoittajaa (n = 20)	3,1	3,05	2,85	3,05

² Taulukon numeroarvot vastaavat arvoja 1 = välttävä, 2 = tyydyttävä, 3 = hyvä, 4 = kiitettävä, 5 = erinomainen.

4.4 Tilastotietojen hyödynnettävyys

Vuonna 2014 Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun loppuun oli koottu tilastotietoja ELY-keskusten ja seutukuntien osalta. Nämä tiedot kattavat muun muassa liikevaihdon, työttömien työnhakijoiden lukumäärän, työttömyysasteen ja väkilukuennusteen. Tilastotietojen hyödynnettävyyttä koskevaan kysymykseen vastanneista (n = 177) 90 prosenttia piti tilastotietoja hyödyllisinä julkaisun hyödynnettävyyden kannalta. Tämän lisäksi 66 prosenttia vastanneista ilmoitti hyödyntäneensä julkaisun takana olleita tietoja.

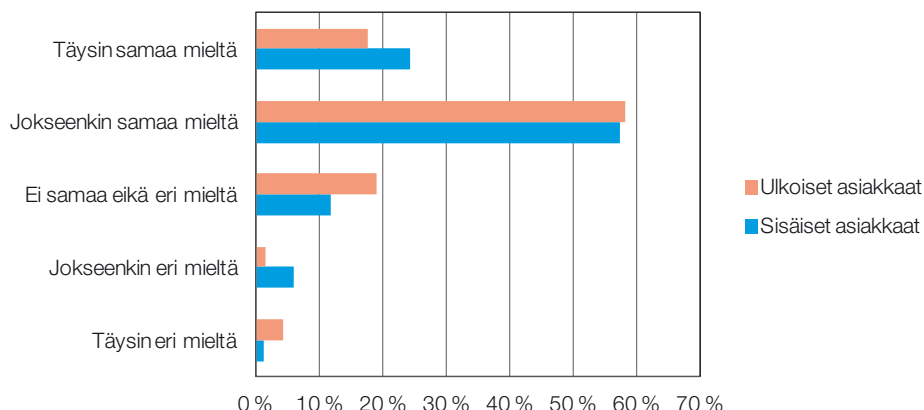
Tarkasteltaessa kysymystä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden näkökulmasta huomataan, että erot näiden kahden ryhmän välillä ovat todella pienet. Sisäisistä asiakkaista 89 prosenttia ja ulkoisista asiakkaista 91 prosenttia pitää tilastotietoja hyödyllisinä osana Alueellisia kehitysnäkymiä. Ryhmien väliset erot ovat hyvin pieniä myös siinä, ovatko käyttäjät hyödyntäneet tilastotietoja. Sisäisistä asiakkaista 66 prosenttia ja ulkoisista asiakkaista 65 prosenttia ilmoitti hyödyntäneensä julkaisusta löytyneitä tilastotietoja.

4.5 Kehitysarvioiden hyödynnettävyys

Alueellisissa kehitysnäkymissä painotetaan ELY-keskusalueilla tapahtuvia elinkeinoelämän ja yritystoiminnan sekä työttömyyden määrän ja rakenteen muutoksia puolen vuoden ja vuoden päähän sijoittuvilla kehitysarvioilla. Kehitysarvioiden tekeminen voi ajoittain olla hankalaa alueella tapahtuvien nopeiden muutosten takia. Arvioiden hyödyntäminen voi kuitenkin olla esimerkiksi yritystoiminnan suunnittelussa hyvinkin merkittävä tekijä.

Kyselyyn vastanneet arvioivat kehitysarvioiden hyödynnettävyyttä 5-portaisen Likert-asteikon avulla (kuva 13). Yleisesti ottaen kehitysarvioita pidettiin hyödyllisinä julkaisun hyödynnettävyyden kannalta. Sisäisten ja ulkoisten käyttäjäryhmien väliset erot hyödyllisyyden tarkastelussa eivät ole kovinkaan suuret. Sisäiset asiakkaat ovat kuitenkin keskimäärin antaneet enemmän positiivisia arvioita kehitysarvioiden hyödyllisyydestä kuin ulkoiset asiakkaat.

Kuva 13. Kehitysarvioiden hyödyllisyys sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden näkökulmasta.

Kaikkien vastaajien mielestä kehitysarviot eivät kuitenkaan ole Alueellisten kehitysnäkymien kannalta olennaisia. Sisäisistä asiakkaista 7 prosenttia ja ulkoisista asiakkaista 6 prosenttia ilmoitti olevansa jokseenkin tai täysin eri mieltä kehitysarvioita koskevan väitteen kanssa. Kehittämisen kannalta on olennaista tietää, miksi vastaajat eivät koe kehitysarvioita hyödyllisiksi. Vastausten perusteella 46 prosenttia kertoi kehitysarvioiden olevan vaikeita hyödyntää. 36 prosenttia ilmoitti niiden olevan epäluotettavia ja 18 sanoi kehitysarvioita vaikeiksi tulkita. Avoimissa vastauksissa esiin nousi muun muassa se, etteivät käyttävät pidä kehitysarvioita ylipäätään hyödyllisinä tai ennusteet eivät ulotu heidän mielestään riittävän pitkälle.

5 Kehittämisehdotukset

5.1 Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun laajuus

Tällä hetkellä Alueelliset kehitysnäkymät on keskittynyt sisällöllisesti elinkeinoelämän ja työllisyyden kehityksen arviointiin. Tulevien sisällöllisten uudistusten kannalta on tärkeä tietää, onko nykyinen sisältö riittävä julkaisun hyödynnettävyyden kannalta vai tulisiko siihen lisätä esimerkiksi myös ELY-keskusten liikenne- ja ympäristövastuualueet.

Kyselyyn vastanneista 83 prosenttia piti nykyistä elinkeinoelämään ja työllisyyteen keskittyvää julkaisua sisällön laajuuden näkökulmasta sopivana. 11 prosenttia ilmoitti julkaisun olevan heidän mielestään liian suppea ja 7 prosenttia sanoi sen olevan liian laaja. Sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden välillä on pieniä eroja siinä kokevatko he julkaisun tämän hetkisen laajuuden liian suppeana, sopivana vai liian laajana. Ulkoisista asiakkaista 91 prosenttia piti julkaisun nykyistä laajuutta sopivana, kun taas sisäisistä asiakkaista 15 prosenttia sanoi julkaisun olevan liian suppea ja 9 prosenttia liian laaja.

Ne vastaajat, jotka eivät olleet tavalla tai toisella tyytyväisiä julkaisun nykyiseen laajuuteen, saivat antaa parannusehdotuksia. Käyttäjien mielestä osaksi julkaisua pitäisi saada esimerkiksi syvempää toimialakohtaista tietoa, entistä paremmin huomiota alueen pienimmistä yrityksistä, kehityksen tarkastelu myös kuntien näkökulmasta, maaseutualueiden kehityksen tarkastelu ja kaikkia ELY-keskuksen vastuualueita koskevat osiot.

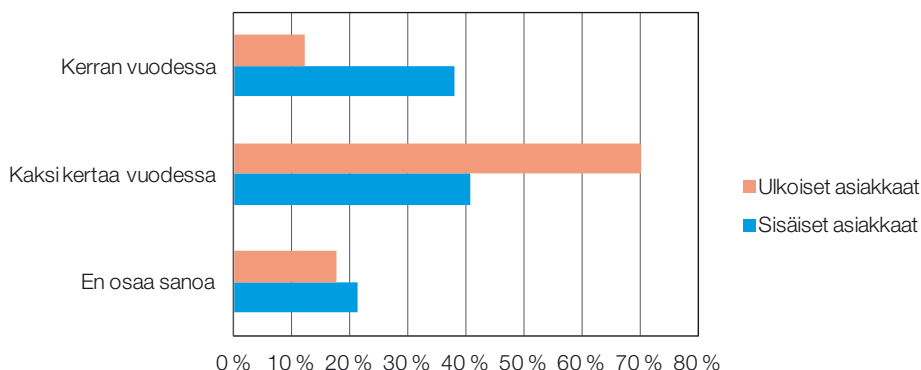
Kaikista vastaajista 6,8 prosenttia kannatti julkaisun supistamista. Avoimen palautteen mukaan paras keino supistaa Alueellisia kehitysnäkymiä on se, että tekstiosia tiivistetään karsimalla pois kaikki yleistieto ja keskittymällä syvällisempään tietoon. Vastausten perusteella käyttäjät eivät jättäisi julkaisusta pois yhtäkään nykyisistä osioista, mutta tekstien tiivistämisen kautta toisivat mukaan kaikki ELY-keskuksen vastuualueet.

5.2 Alueellisten kehitysnäkymien julkaiseminen

5.2.1 Julkaisutiheys

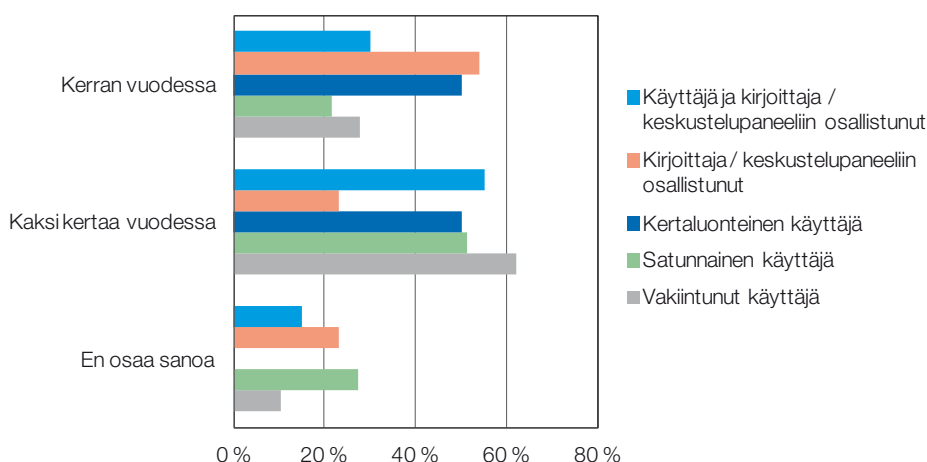
Tällä hetkellä Alueelliset kehitysnäkymät julkaistaan kahdesti vuodessa. Keväällä julkaistavassa raportissa alueiden kehitysnäkymiä tarkastellaan laajemmin myös seutukuntien näkökulmasta, kun taas syksyisin ilmestyvä julkaisu on suppeampi. Kyselyyn vastanneista 53 prosenttia on kaksi kertaa vuodessa julkaistavan raportin kannalla (kuva 14). 27 prosenttia kannatti kerran vuodessa julkaistavaa mallia. Loput kysymykseen vastanneista eivät osanneet sanoa.

Kuva 14. Sisäisten ja ulkoisten käyttäjäryhmien mielipide Alueellisten kehitysnäkymien julkaisutiheydestä.

Käyttäjien jättämän avoimen palautteen mukaan on selkeästi huomattavissa, kuinka käyttäjät kokevat ajankohtaisuuden ja ennakoivuuden kärsivän huomattavasti, jos julkaisu päätetään toteuttaa kerran vuodessa. Alueellisten kehitysnäkymien arvo on ajantasaisuudessa ja kehitykseen liittyvä tieto vanhenee nopeasti. Kaksi kertaa vuodessa tehtävän julkaisun ennustearviot on helpompi toteuttaa, koska ne ovat todennukaisempia ja tarkempia. Ajankohtaisena Alueelliset kehitysnäkymät palvelee esimerkiksi ELY-keskusten tulospoimutusprosessia paremmin. Kuva 15 havainnollistaa yksityiskohtaisemmin käyttäjäryhmien ja tekijäkunnan välisiä mielipide-eroja julkaisutiheydestä.³ Kertaluonteisten käyttäjien mielipide ei ole täysin relevantti pienen vastaajamäärän takia.

Kuva 15. Erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden mielipide julkaisutiheydestä.

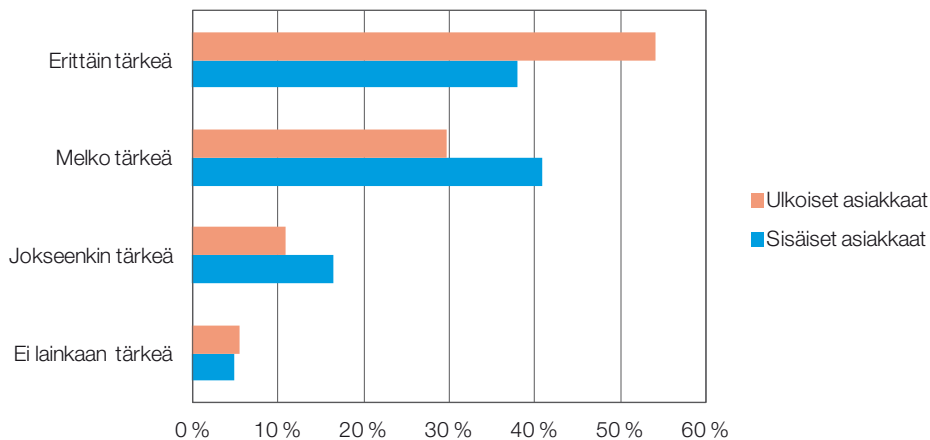
3 Prosenttiosuudet perustuvat seuraaviin vastaajamääriin: vakinaisen käyttäjä n = 58, satunnainen käyttäjä n = 84, kertaluonteinen käyttäjä n = 2, kirjoittaja / keskustelupaneeliin osallistunut n = 13 ja käyttäjä ja kirjoittaja / keskustelupaneeliin osallistunut n = 20.

5.2.2 Seutukuntaakohtainen tarkastelu

Tähän mennessä tarkempi seutukuntiin painottunut tarkastelu on ollut osana kevään julkaistavaa Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisua. Seutukuntaakohtaisessa tarkastelussa ELY-keskus alueet on jaettu pienempiin alueisiin, joita tarkastellaan niin ikään elinkeinoelämän ja työllisyyden näkökulmasta. Lisäksi seutukunnittain tehdään kehitysarviot seutukunnan tulevaisuuden kehityksestä elinkeinoelämän ja yritystoiminnan sekä työttömyyden rakenteen ja määrän näkökulmasta.

Sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden mielipiteissä seutukuntaakohtaisesta tarkastelusta on huomattavissa yhteneviä piirteitä (kuva 16). Tulosten perusteella sisäisistä asiakkaista 86,2 prosenttia ja ulkoisista asiakkaista 76,2 prosenttia pitää seutukuntaakohtaista tarkastelua melko tai erittäin tärkeänä osana Alueellisia kehitysnäkymiä. Yksityiskohtainen seutukuntatarkastelu tuo esimerkiksi strategiatyön ja päätöksen teon pohjaksi tarkempaa tietoa, mikä voisi selittää sisäisten asiakkaiden halukkuutta säilyttää seutukuntaakohtainen tarkastelu osana Alueellisia kehitysnäkymiä myös tulevaisuudessa.

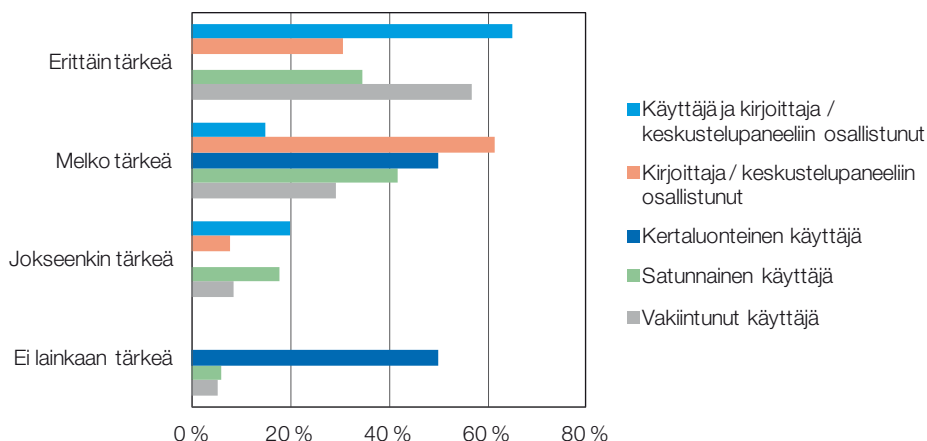
Kuva 16. Seutukuntaakohtaisen tarkastelun merkitys sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden näkökulmasta.

Erilaisten vastaajaryhmien väliset erot seutukuntaakohtaisessa tarkastelussa eivät juuri eroa toisistaan (kuva 17).⁴ Kertaluonteisten käyttäjien mielipide ei ole tässäkin täysin relevantti pienen vastaajamäärän takia. Kuviosta huomataan, että kaikki kysymykseen vastanneet kirjoittajat tai panelistit pitävät seutukuntaakohtaista tarkastelua vähintään jokseenkin tärkeänä osana Alueellisia kehitysnäkymiä.

⁴ Diagrammissa prosenttiosuudet perustuvat seuraaviin vastaajamääriin: vakinainen käyttäjä n = 58, satunnainen käyttäjä n = 84, kertaluonteinen käyttäjä n = 2, kirjoittaja / keskustelupaneeliin osallistunut n = 13 ja käyttäjä ja kirjoittaja / keskustelupaneeliin osallistunut n = 20.

Kuva 17. Seutukuntakohtaisen tarkastelun merkitys erilaisten vastaajaryhmien näkökulmasta.

5.3 Tilastotieto

Aikaisemmin tässä raportissa käytiin läpi julkaisun liitteenä olevan tilastollisen tiedon tärkeys osana Alueellisia kehitysnäkymiä. Tuolloin lähes 90 prosenttia piti tilastollista tietoa tärkeänä osana myös uudistuvaa Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisua. Kyselyyn vastanneista 62 prosenttia on sitä mieltä, ettei uutta tilastollista tietoa pidä lisätä osaksi lopullista julkaisua.

Vastaajista 38 prosenttia toivoi kuitenkin tilastotietoa osaksi julkaisua. Heidän mielestään tilastotiedon tulisi keskittyä ajankohtaiseen tietoon esimerkiksi uusien yritysten lukumääristä ja elinkeinoelämän volyymeja kuvaavista tiedoista. Edellisten lisäksi käyttäjät ehdottavat julkaisuun tilastotietoja, joka koskisivat esimerkiksi koulutuksen vastaavuutta työvoiman kysyntään, maaseudun tilannetta, uusien yritysten lukumääriä ja kasvuyritysten näkymiä, ostovoiman kehitystä, investointeja, liikevaihdon muutoksia ja hyvinvointi-indikaattoreita.

5.4 Muut kehittämisehdotukset

Uudistamistarpeita käsitelleen kappaleen lopussa kyselyyn vastanneille annettiin mahdollisuus antaa omia kehittämisehdotuksia, joiden avulla Alueellisten kehitysnäkymien hyödynnettävyys ja laatu paranisivat. Ehdotuksia tuli paljon. Tärkeimpänä kehittämisen kohteena käyttäjät pitivät raportoinnin ja sen ylläpidon sähköistämistä, jolloin käyttäjät saavat käyttöönsä mahdollisimman ajankohtaista tietoa. Useassa kommentissa toivottiin kevyttä ja ajankohtaista tietopakettia sekä julkaisun ennakkoinnin kehittämistä ympäröivästä eksaktimpaan suuntaan. Digitaalisuuden avulla Alueellisia kehitysnäkymiä olisi mahdollista kehittää entistä

havainnollisempaan ja tiiviimpään sekä toisaalta entistä syvällisempää tietoa sisältävään suuntaan. Nykyiseen seutukuntaکوhtaiseen tarkasteluun tulisi joidenkin alueiden osalta kiinnittää enemmän huomiota, sillä arvioissa korostuu helposti isomman paikkakunnan merkitys jos se on kokonaisuutta, jossa on paljon pienempiä alueita.

Käyttäjät toivovat ennakoointeihin enemmän rohkeutta. Investointien mukaan tuominen osaksi Alueellisia kehitysnäkymiä toisi ennakoointeihin enemmän sisältöä ja sitä kautta myös parantaisi ennakoointien luotettavuutta. Ennakoointeihin voisi olla hyvä sisällyttää myös vaihtoehtoisen skenaarion mahdollisuus esimerkiksi siten, että jos jokin investointi ei toteudukaan ennustetaan alueelle toisenlaista kehitystä.

Edellisten lisäksi käyttäjät toivovat Alueellisille kehitysnäkymille laajempaa tiedotusta ja jakelua. Eräs käyttäjä nosti esiin sosiaalisen median ja Twitterin, jonka avulla tieto saataisiin mahdollisesti helpommin hyödynnettäväksi. Alueellisten kehitysnäkymien hyödynnettävyyden kannalta on lisäksi olennaista se, miten asiat tuodaan raportissa julki. Käyttäjien mielestä alueiden myönteiset asiat nostetaan usein liian korostuneesti esille, joten he toivovat, että julkaisussa nostettaisiin esiin enemmän myös negatiivissävyytteisiä asioita.

Tutkimuksen tuloksissa nousee usein esiin maakunktaکوhtaisten tarkastelun tuominen osaksi Alueellisia kehitysnäkymiä. Tällä hetkellä muutamat ELY-keskusalueet eivät ole yhteneviä maakuntajaon kanssa. Maakunktaکوhtaisten tarkastelun käyttöönottoa perustellaan esimerkiksi sillä, että nykyinen ELY-keskusmalli ei palvele maakuntien liittoja parhaalla mahdollisella tavalla. Erään ehdotuksen mukaan sisältöön pitäisi saada kattavampi maakuntien suhdannekehityksen nykytilan ja tulevaisuuden tarkastelu siten, että maakunnittain tarkasteltaisiin merkittävimmät toiminnot kuten esimerkiksi liikevaihto, vienti, ja henkilöstömäärät. Lisäksi Alueelliset kehitysnäkymät voisi sisältää maakunnittain niin sanotun painopistetarkastelun eli maakunktaکوhtaiset aluekehityksen ja erikoistumisen seurantatarkastelut.

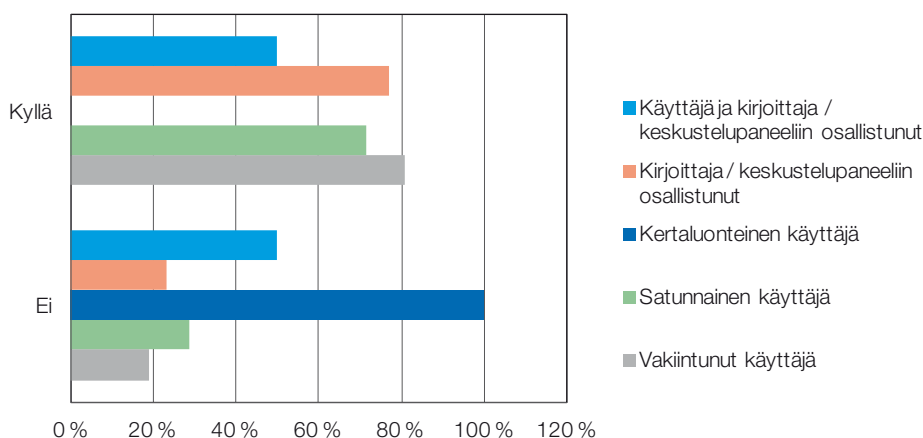
6 Sisällöllinen uudistaminen

6.1 Sisällön kattavuus

Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisussa tarkastellaan alueiden kehittymistä elinkeinoelämän, työvoiman kysynnän ja työttömyyden määrän ja rakenteen näkökulmasta. Kyselyyn vastanneista 28 prosenttia (n = 177) oli sitä mieltä, etteivät nykyiset kolme vahvasti taloutta korostavaa sisällönosaa ole riittäviä kuvaamaan alueellista kehitystä. Sisäisten ja ulkoisten asiakaskuntien vertailun perusteella sisäisistä asiakkaista noin kolmasosa oli sitä mieltä, että nykyiset osa-alueet eivät kuvaa riittävän tarkasti alueellista kehitystä. Ulkoisista asiakkaista vastaavan mielipiteen jakoi noin neljäsosa vastanneista.

Erilaisia käyttäjäryhmiä ja tekijöiden mielipiteitä vertailtaessa yleinen trendi oli nykyisiä sisällönosia kannattava (kuva 18). Erot ryhmien välillä ovat samansuuntaisia lukuun ottamatta käyttäjäryhmää, jossa henkilöt ovat sekä käyttäjiä että kirjoittajia tai keskustelupaneeleihin osallistuneita. Heidän kohdallaan vastaukset ovat jakautuneet tasan näiden kahden vastausvaihtoehdon välille. Mielenkiintoista on huomata kuinka kertaluontoiset käyttäjät olivat molemmat arvioineet nykyiset kolme sisällönosaa riittämättömiksi alueellisen kehityksen tarkasteluun.

Kuva 18. Erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden mielipide siitä, huvaavatko nykyiset kolme sisällönosaa riittävän hyvin alueellista kehitystä.

Syyt sille, miksi nykyiset kolme sisältöä eivät ole kaikkien käyttäjien mielestä riittäviä, olivat moninaisia, mutta vastauksissa on kuitenkin huomattavissa yhteneväisyyksiä. Yleisesti ottaen käyttäjien mielestä nykyinen tarkastelunäkökulma on liian

suppea. Ennustemallissa ei ole otettu huomioon vaihtoehtoista skenaariota ja investointien huomioiminen on vähäistä. Nykyisiä mittareita kritisoiitiin taloudellisiksi, vaikka alueellista kehitystä on mahdollista mitata myös muilla indikaattoreilla. Uusiksi näkökulmiksi käyttäjät ehdottavat muun muassa koulutuksen kattavuutta, maaseutuasioita ja ympäristöä, alueiden asukkaiden ostovoiman kehitystä, erilaisia sosiaaliseen hyvinvointiin liittyviä mittareita, osaamista ja väestökehitystä sekä infrastruktuuria ja energiaomavaraisuutta.

6.2 Sisällön yhdenmukaisuus

Tällä hetkellä jokainen ELY-keskus toimittaa oman alueensa kehitysnäkymiä koskevan katsauksen, joista koostetaan valtakunnallinen Alueelliset kehitysnäkymät -raportti. ELY-keskusalueen raportin laatijat ohjeistetaan käyttämään kaikille yhtenäistä otsikointia ja samanlaista arviointitapaa kehitysarvioiden laatimisessa. Otsikoinnin yhteydessä kerrotaan lyhyesti myös kappaleiden sisällöstä. Nykyinen ohjeistus antaa näin ollen kirjoittajille melko vapaat kädet sille millaisia lopulliset ELY-keskusalueiden raportit ovat.

Alueellisten kehitysnäkymien tulevia uudistuksia mietittäessä on hyvä pohtia palvelisiko yhtenäisempi sisältö paremmin raportin käyttäjäkuntaa. Koko raportin kattava yhtenäinen sisältö voisi mahdollistaa paremmin alueiden välisen vertailun ja parantaisi koko julkaisun hyödynnettävyyttä. Sisällön yhdenmukaisuutta koskevaan kysymykseen vastasi 162 henkilöä, joista 56 prosenttia piti sisällön nykyisestä kirjoitusmallista eikä näin ollen kannattanut sisällön yhdenmukaistamista. Sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden tai erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden mielipiteissä sisällöllisestä yhdenmukaistamisesta ei ollut eroa. Nykyistä sisällöllistä mallia puollettiin esimerkiksi sen takia, että lukija perehtyy usein vain omaan alueeseensa jolloin sisällön yhtenäistämällä ei ole suurtakaan painoarvoa tai merkitystä julkaisun hyödynnettävyyden kannalta.

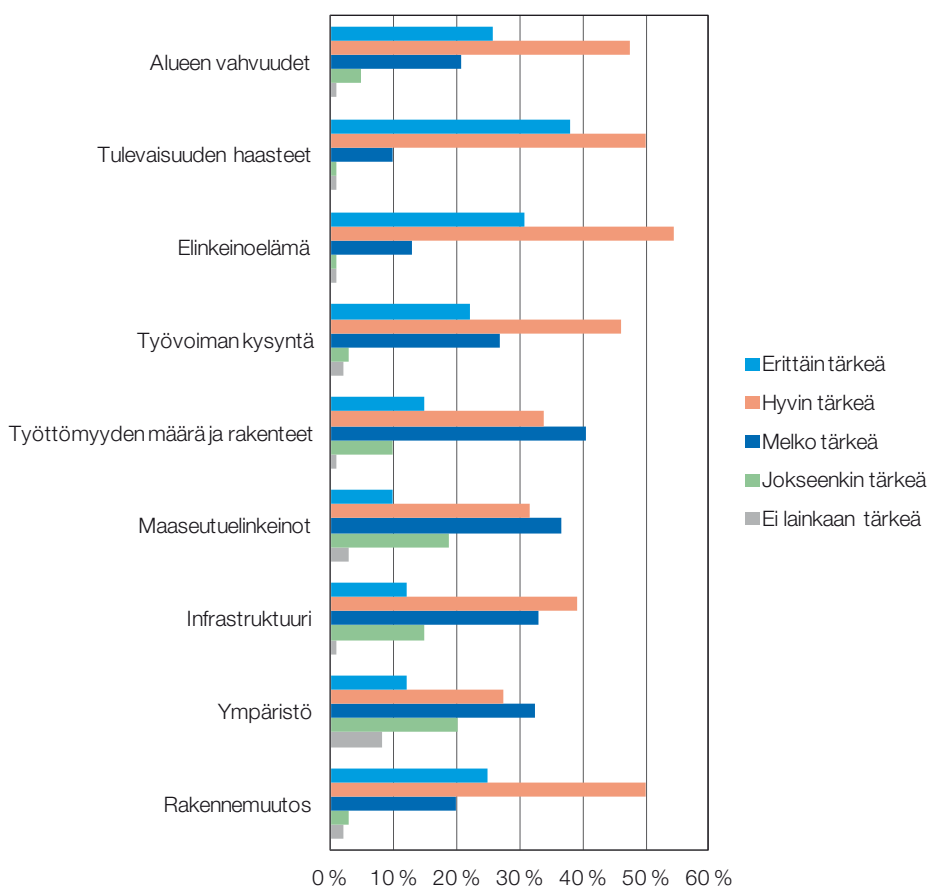
6.3 Mahdolliset uudet sisällönosat

6.3.1 Maaseutuelinkeinot, infrastruktuuri, ympäristö ja rakennemuutos

Reilusti yli puolet vastaajista piti nykyisiä kolmea sisällönosaa riittävänä kuvaamaan alueellista kehitystä, halusimme tässä tutkimuksessa selvittää käyttäjien mielipiteen myös muista mahdollisista sisällönosista, jotka olisivat osa uudistuvaa Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisua. Nykyisten sisällönosien lisäksi mahdollisia uusia sisällönosia voisivat olla maaseutuelinkeinot, infrastruktuuri, ympäristö ja rakennemuutos.

Kuvasta 19 nähdään, että nykyiset kolme sisällönosaa sekä alueen vahvuuksia ja tulevaisuuden haasteita käsittelevät osiot ovat sisäisten asiakkaiden mielestä tärkeä osa Alueellisia kehitysnäkymiä. Mielenkiintoista on kuitenkin huomata työttömyyden määrä ja rakenteet -osion merkitys sisäisille asiakkaille. Osio ei ole muihin nykyisiin sisällönosiin verrattuna sisäisten asiakkaiden mielestä yhtä tärkeä kuin esimerkiksi rakennemuutos, joka korostuu uusien sisällönosien listalta. Sisäistä asiakkaista jopa 75 prosenttia pitää rakennemuutoksen tärkeyttä osana uudistuvaa julkaisua hyvin tai erittäin tärkeänä.

Kuva 19. Sisäisten asiakkaiden mielipide nykyisten ja mahdollisten uusien sisällönosien tärkeydestä Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisussa.

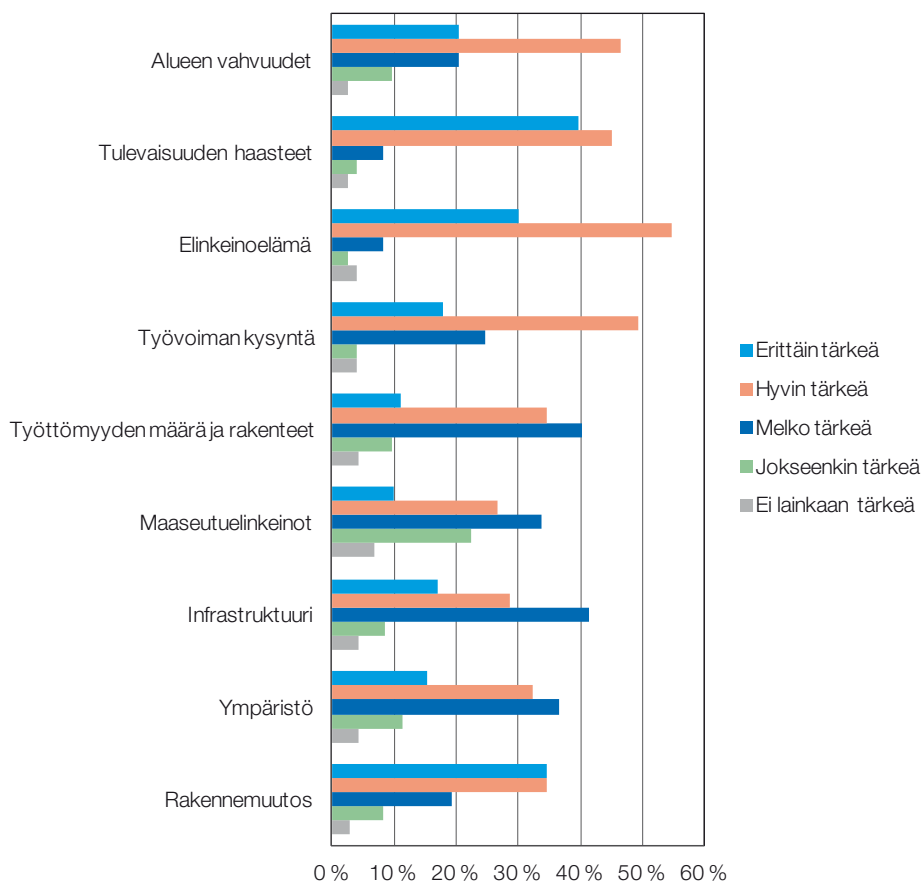

Ulkoisten asiakkaiden näkemys nykyisten ja mahdollisesti suunnitteilla olevien sisällönosien tärkeydestä yhtyy melko hyvin sisäisten asiakkaiden mielipiteen kanssa (kuva 20). Nykyisistä sisällönosista tulevaisuuden haasteet ja elinkeinoelämä -osioita pitää hyvin tai erittäin tärkeänä 84,9 prosenttia vastaajista. Mahdollisista uusista sisällönosista myös ulkoiset asiakkaat pitävät rakennemuutosta

tärkeänä, sillä lähes 70 prosenttia vastaajista sanoi sen olevan hyvin tai erittäin tärkeä osa uudistuvaa Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisua.

Kuva 20. Ulkoisten asiakkaiden mielipide nykyisten ja mahdollisten uusien sisällönosien tärkeydestä Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisussa.

Taulukosta 3 huomataan, käyttäjäryhmien ja tekijöiden väliset erot vaihtelevat hie-
man sisällönosittain.⁵ Taulukon mukaan näyttäisi siltä, että suurin osa nykyisistä
sisällönosista saa kannatusta niin käyttäjien kuin tekijöidenkin ryhmissä. Sisäisten
ja ulkoisten asiakkaiden vertailussa esiinnoussut työttömyyden määrä ja rakenteet
saa tekijöiden ryhmissä suuremman kannatuksen kuin käyttäjien ryhmissä. Karke-
asti arvioituna näyttää myös siltä, että mahdolliset uudet sisällönosat saavat teki-
jöiden puolelta jopa suurempaa kannatusta kuin muilta käyttäjäryhmiltä. Mahdolli-
sista uusista sisällönosista rakennemuutos nousee tässäkin vertailussa muiden vaih-
toehtoien yläpuolelle.

5 Taulukon numeroarvot vastaavat arvoja 1 = välttävä, 2 = tyydyttävä, 3 = hyvä, 4 = kiitettävä, 5 = erinomainen.

Taulukko 3. Erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden mielipide nykyisten ja mahdollisten uusien sisällönosien tärkeydestä Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisussa.

Nykyiset sisällönosat	Alueen vahvuudet	Tulevaisuuden haasteet	Elinkeino-elämä	Työvoiman kysyntä	Työttömyys
Vakinainen käyttäjä (n = 58)	3,76	4,07	4	3,81	3,34
Satunnainen käyttäjä (n = 84)	3,65	4,01	3,95	3,55	3,26
Kertaluonteinen käyttäjä (n = 2)	3	4	4	2,5	2
Kirjoittaja (n = 13)	4,15	4,38	4,23	4,23	3,85
Käyttäjä ja kirjoittaja (n = 20)	4,15	4,4	4,25	3,8	3,6

Mahdolliset uudet sisällönosat	Maaseutu-elinkeinot	Infrastruktuuri	Ympäristö	Rakennemuutos
Vakinainen käyttäjä (n = 58)	3	3,29	3,13	4,02
Satunnainen käyttäjä (n = 84)	3,05	3,26	3,07	3,58
Kertaluonteinen käyttäjä (n = 2)	3,5	2,5	4	4,5
Kirjoittaja (n = 13)	3,77	3,85	3,77	4,23
Käyttäjä ja kirjoittaja (n = 20)	3,2	3,15	2,95	3,7

6.3.2 LTK-kuvaajat

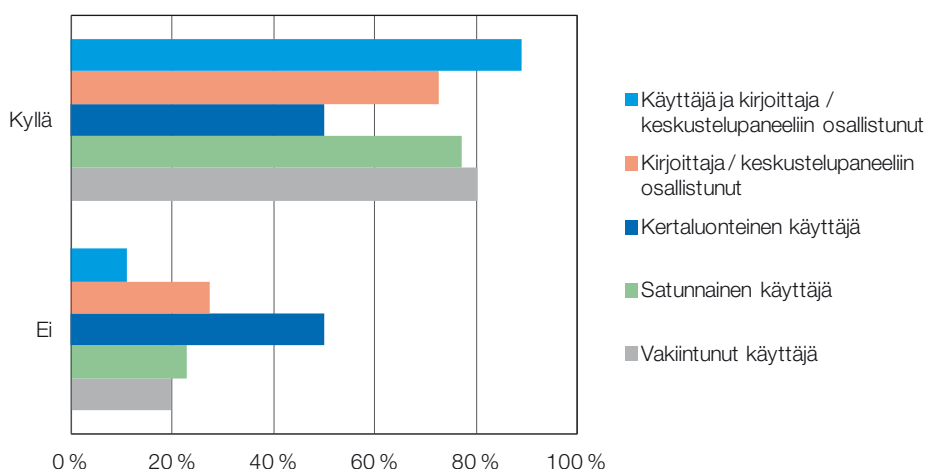
Liiketoiminnan kuukausikuvaajat eli LTK-kuvaajat antavat viimeisen käytettävissä olevan tiedon koko maan tai maakunnan päätoimialojen (teollisuus, kauppa, rakentaminen ja palvelut) yritysten liikevaihdon kehityksestä. Näiden indeksitietoihin perustuvien aineistojen aikaviive on vain 3–4 kuukautta. Alueellisissa kehitysnäkymissä Lapin ELY-keskus on kokeiluluonteisesti hyödyntänyt LTK-kuvaajia kevään 2014 julkaisussa. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön alueosasto on aikaisemmin hyödyntänyt LTK-kuvaajia maakuntien suhdannekehitystä koskevassa raportissaan.

Alueellisten kehitysnäkymien uudistamisen ja kehittämisen yhteydessä keväällä 2015 on noussut ajatus mahdollisuudesta tuoda LTK-kuvaajat vakituiseksi osaksi Alueellisia kehitysnäkymiä. Kuvaajat toisivat julkaisulle lisäarvoa, yhdenmukaistaisivat ja parantaisivat samalla hyödynnettävyyttä. LTK-kuvaaja -aineisto toimisi hyvin pohjana myös ennakkointityölle. Maakuntien suhdannekehitystä tarkastelevan julkaisun jäätyä pois olisi myös hyvä, jos kuvat olisi mahdollista sisällyttää Alueellisiin kehitysnäkyymiin.

Kyselyssä selvitettiin, mitä mieltä vastaajat olisivat LTK-kuvaajista osana uudistuvaa Alueelliset kehitysnäkymät julkaisua. Kysymykseen vastanneista (n = 162) 79 prosenttia kannatti LTK-kuvaajien käyttöönottoa. Sisäisistä käyttäjistä 75 prosenttia ja ulkoisista 84 prosenttia piti LTK-kuvaajia hyödyllisenä lisänä Alueellisiin kehitysnäkömiin.

Kuvasta 21 nähdään, LTK-kuvaajien käyttö saa hyvin kannatusta satunnaisten ja vakituisten käyttäjien keskuudessa. Muihin verrattuna pienin kannatus LTK-kuvaajien käyttöönotolle on kirjoittajien tai keskustelupaneeliin osallistuneiden keskuudessa. LTK-kuvaajien käyttöönottoon liittyvissä mielipiteissä on huomattavissa samanlaista trendiä kuin mielipiteissä julkaisutiheydestä eli käyttäjien näkemyksen mukaan LTK-kuvaajien tuonti osaksi Alueellisia kehitysnäkymiä parantaisi julkaisun kokonaishyödynnettävyyttä nykyisestä.

Kuva 21. Erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden mielipide LTK-kuvaajien käytöstä osana Alueellisia kehitysnäkymiä.

Avoimissa vastauksissa LTK-kuvaajien käyttöä puoltavia mielipiteitä perusteltiin kuvaajien käyttömukavuudella. Kuvaajat ovat yleensä nopeita ymmärtää ja käyttää, minkä lisäksi LTK-kuvaajien avulla on helpompi hahmottaa alueiden nykyinen tila suhteessa muihin alueisiin ja koko maahan. Yhdeksi LTK-kuvaajien käytön suurimmaksi haasteeksi käyttäjät nostivat ajankohtaisuuden. Kuvaajat voivat toimia hyvänä pohjatietona, mutta kuvaajien julkaisuhetkellä käyrän suunta voi olla jo muuttunut siitä tiedosta, jonka avulla kuvaajat on luotu. Ajankohtaisuuden lisäksi osa vastaajista toivoi LTK-kuvia maakunnittain tarkasteltuna, sillä muutamien ELY-keskusten sisällä on useita maakuntia, joiden välillä voi olla suuriakin eroja kehitysnäkömissä. Näin ollen tiedon hyödynnettävyys on maakuntasuunnittelussa ja -kehittämisessä hankalaa.

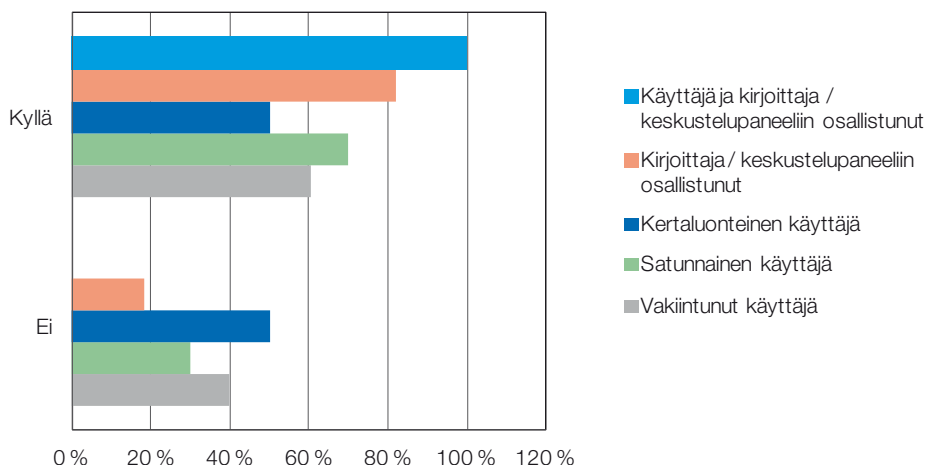
6.3.3 SWOT-analyysi

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on hyödyntänyt Alueellisissa kehitysnäkymissä SWOT-analyysiä. Analyyseissään he ovat tarkastelleet julkaisussa esiintyviä teemoja SWOT:n avulla. SWOT-analyysiä ja sen käyttöä osana Alueellisia kehitysnäkymiä on pohdittu yhtenä keinona yhtenäistää julkaisun sisältöä. Se myös voisi tuoda mukanaan syvällisempää tietoa alueen tilasta talouden ja työvoiman näkökulmista.

Osana Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun uudistusta SWOT-analyysi haluttiin nostaa yhdeksi mahdollisuudeksi tehdä sisällöllisiä yhdenmukaistuksia. Analyysin yksinkertainen idea ja helppo toteutustapa soveltuisivat alueellisen kehityksen tematiikkaan Kysymykseen vastanneista (n = 16g) 70 prosenttia kannatti SWOT-analyysin käyttöä. Sisäisistä käyttäjistä analyysitapaa kannatti 67 prosenttia ja ulkoisista käyttäjistä 75 prosenttia.

Yleisesti ottaen SWOT-analyysi ei saanut yhtä suurta kannatusta kuin LTK-kuvaajat (kuva 22). Tuloksista on yllättävää huomata kuinka satunnaiset ja vakiintuneet käyttäjät eivät ole yhtälailla SWOT-analyysin kannalla kuin julkaisun laatimisprosessiin osallistuneet vastaajat. Jälleen käyttäjien ja kirjoittajien tai keskustelupaneeliin osallistuneiden vastaajien yhtenevä mielipide nousee prosentuaalisesti kaikkein korkeimmaksi.

Kuva 22. Erilaisten käyttäjäryhmien ja tekijöiden mielipide SWOT-analyysin käytöstä osana Alueellisia kehitysnäkymiä.

Avointen vastausten perusteella SWOT-analyysi on yksinkertainen tapa katsoa alueiden olennaisten tekijöiden vahvuudet ja parannettavat osa-alueet. SWOT vahvistaa lisäksi raportin yhdenmukaisuutta sekä auttaa jäsentelemään julkaisusta sisällöltään selkeämmän ja tiiviimmän. SWOT-analyysin tuloksia on helppo tulkita nelikentän avulla. Tämän lisäksi nelikenttäesitys mahdollistaa kokonaiskuvan luomisen

nopeammin siitä, mihin suuntaan mitäkin osa-aluetta tulisi kehittää, mihin satsata ja mitä osa-alueita voisi mahdollisesti jättää vähemmälle huomiolle.

Kuten LTK-kuvaajienkin kohdalla, myös SWOT-analyysin käyttöönotto herätti vastaajista vastustusta. SWOT-analyysiiä moitittiin vanhanaikaiseksi ja osittain epäluotettavaksi tavaksi tehdä analyysijä. Epäluotettavuus tulee vastaajien mukaan esiin siitä, että analyysin toteutustapa mahdollistaa sen, että nelikenttiin kirjoitetaan helposti ympärilyöntejä lauseita, joiden informaatioarvo ei ole kovinkaan suuri. SWOT:n käytön haasteena on lisäksi se, että sama asia voidaan nähdä käyttäjästä riippuen useasta näkökulmasta. Useimmiten SWOT-analyysin käyttö ei kriittisesti suhtautuvien vastaajien mukaan tuo kovin paljon uutta informaatiota.

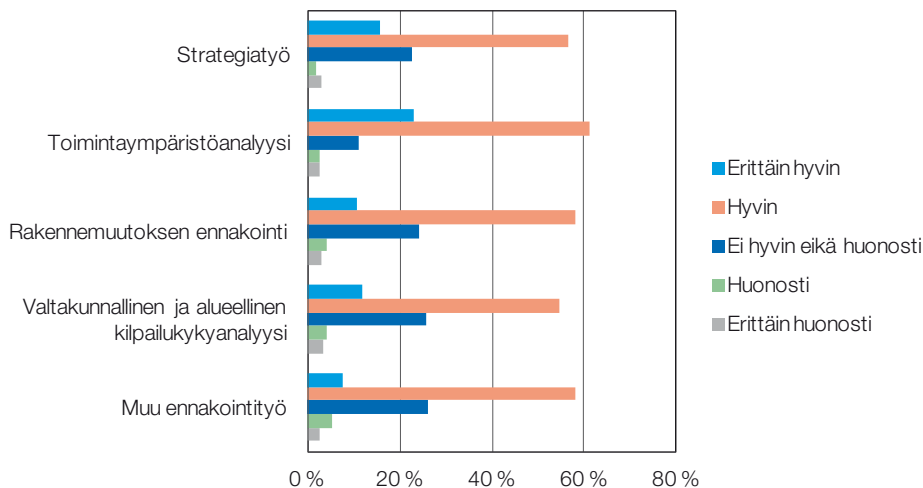
6.3.4 Investointien kehitysarviot

Aikaisemmin Alueellisissa kehitysnäkymissä kehitysarviot ovat keskittyneet elinkeinoelämään ja yritystoimintaan sekä työttömyyden määrään ja rakenteeseen. Investoinnit ovat tärkeä osa talous- ja yritysmaailmaa, minkä vuoksi alueellisten innovaatioiden kehitysarviot voisivat olla hyvä osa uusiutuvaa Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisua. Kaikista vastanneista 87 prosenttia kannatti alueellisten investointien ottamista osaksi Alueellisia kehitysnäkymiä. Ulkoisista asiakkaista, joista suurin osa on myös julkaisun käyttäjäryhmään kuuluvia, 90 prosenttia kannattaa alueellisten investointien ottamista osaksi Alueellisia kehitysnäkymiä. Tulos ei ole yllättävä, sillä investointien kehitysarvioista on hyötyä nimenomaan käyttäjäkunnalle esimerkiksi yritystoiminnan suunnittelussa ja alueellistamisessa sekä suorat vaikutukset uusien työpaikkojen syntymiseen alueelle.

6.4 Sisällön palvelevuus tulevaisuudessa

Kyselylomakkeessa Alueellisten kehitysnäkymien käyttäjille on esitetty kehittämissen kohteet ja niihin mietittyjä mahdollisia uudistusmahdollisuuksia. Näiden uudistusten arvioinnin jälkeen kyselyyn vastaajilta haluttiin vielä tietää, miten he kokevat Alueellisten kehitysnäkymien palvelevan heidän tarpeitaan tulevaisuudessa mahdollisten uudistusten jälkeen (kuva 23).

Kuva 23. Käyttäjien näkemys Alueellisten kehitysnäkymien palvelevuudesta tulevaisuudessa.

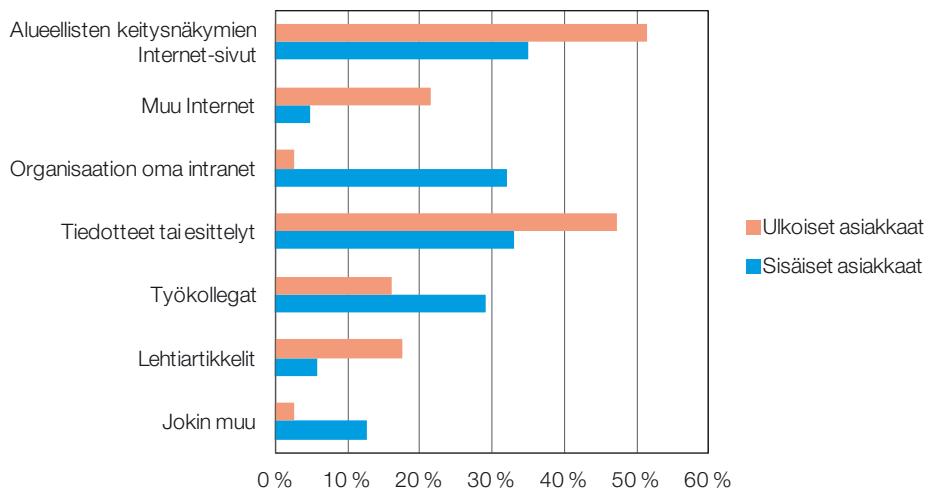
Vastaajat näkevät uudistuvan Alueelliset kehitysnäkymät -julkaisun hyvin positiivisessa valossa. Tuloksen pohjalta on mahdollista arvioida uudistusten parantavan hyödynnettävyyttä esimerkiksi tausta-aineistona toimintaympäristöanalyysissä tai muussa strategia- ja ennakointityössä. Tulos on positiivinen, sillä uudistuksilla pyritään nimenomaan parantamaan Alueellisten kehitysnäkymien mahdollisuutta olla paremmin osana esimerkiksi strategiatyötä ja toimintaympäristöanalyysiä.

7 Viestintä

Alueellisten kehitysnäkymien hyödynnettävyyden kannalta on tärkeää huomioida myös viestintään liittyviä kysymyksiä. Tietoisuuden kautta julkaisun hyödynnettävyys luonnollisesti myös paranee. Tässä tutkimuksessa käyttäjien kokemuksia tiedotuksesta ja viestinnästä selvitettiin hyödynnettävyyden ja tietoisuuden lisäämisen näkökulmasta.

Kyselyyn vastanneista sisäisistä asiakkaista suurin osa on saanut tietoa Alueellisten kehitysnäkymistä oman organisaationsa intranet-sivuilta tai Alueellisten kehitysnäkymien omilta Internet-sivuilta. Ero on suuri ulkoiseen asiakaskuntaan, sillä he ovat saaneet tietoa julkaisusta tiedotteista ja esittelyistä organisaatioiden omien intranet-sivujen sijaan (kuva 24). Avoimissa vastauksissa tuli todella voimakkaasti esiin Alueellisten kehitysnäkymien suunnitteluun ja toteutukseen osallistuneet henkilöt, joka ovat saaneet tietonsa osallistumalla esimerkiksi aluekehittäjien keskustelupaneelisiin.

Kuva 24. Miten käyttäjät ovat saaneet tiedon Alueellisista kehitysnäkymistä.

Alueelliset kehitysnäkymät julkaistaan kahdesti vuodessa. Kyselyyn vastanneista 81 prosenttia oli tietoisia Alueellisten kehitysnäkymien virallisista julkistamistilaisuuksista, jotka järjestetään joka kerta eri paikkakunnalla ympäri Suomea. Julkistamistilaisuuksista tiedottaminen ja niiden seuraaminen parantaa myös koko julkaisun hyödynnettävyyttä. Kyselyn perusteella 60 prosenttia toivoo saavansa tiedon julkistamistilaisuuksista sähköpostin välityksellä. Toiseksi eniten (20 prosenttia) vastaajat kannattivat TEM Toimialapalvelun uutiskirjettä.

Julkistamispaikkakuntien vaihtuessa kahdesti vuosittain on tärkeää huomioida myös sellaiset tahot, jotka eivät pääse osallistumaan fyysiseen tilaisuuteen. Siksi Alueellisten kehitysnäkymien julkistamistilaisuudet videoidaan, jolloin ihmiset voivat seurata lähetystä joko suorana tai myöhemmin jälkitallenteena. Kyselyyn vastanneista noin kolmasosa ei ollut tietoisia edellä mainituista mahdollisuuksista.

Alueelliset kehitysnäkymät on yksi TEM Toimialapalvelun ladatuimmista julkaisuista ja sen merkitystä aluekehittämisessä ja strategiatyön pohjana pidetään tutkimustulosten valossa merkittävänä. Kyselyssä selvitettiin, kuinka todennäköisesti nykyinen asiakaskunta suosittelisi julkaisua myös mahdollisille uusille käyttäjille. Kokonaisuudessaan julkaisua suosittelisi 94 prosenttia 177 vastaajasta. Sisäisten käyttäjien suositeltavuusprosentti on 93 ja ulkoisten käyttäjien 94.

Avokysymykseen vastanneiden oli mahdollista kirjoittaa näkemyksensä siitä, miksi he eivät ole valmiita suosittelemaan Alueellisia kehitysnäkymiä. Syitä suosittelemattomuudelle olivat muun muassa sisällön irrelevanttisuus esimerkiksi liiketoiminnan hyödyntämisessä ja tiedon laatu, joka muodostuu liiaksi arvailujen varaan. Lisäksi Alueellisten kehitysnäkymien tuottama tieto ei ole sellaista, jota ei jo entuudestaan tunneta.

8 Johtopäätökset ja kehitysehdotukset

8.1 Sisällön uudistaminen

Vastaaajien mukaan Alueellisten kehitysnäkymien suurimmat sisällölliset kehittämiskohteet painottuvat seuraaviin asioihin:

- nykyiset sisällönosat ja niiden välinen painoarvo
- sisällön ylimalkaisuus.

Aikaisemmin työvoiman kysyntä ja työttömyys olivat Alueellisissa kehitysnäkymissä osa samaa osiota. Sisällöllisen uudistamisen seurauksena työttömyys tulisi jälleen liittää osaksi työvoiman kysyntää käsittelevää kappaletta. Kappaleiden yhdistämisellä vältytään työttömyyden liialliselta korostamiselta ja pääpainopiste saadaan siirrettyä työvoiman tarkasteluun, jossa Pk-yritysbarometri ja ammattibarometri toimivat hyvinä tausta-aineistoina. Työttömyyttä koskevat näkemykset ovat perusteltuja, sillä niistä raportoidaan muissakin julkaisuissa jopa kuukausittain. Työvoimalähtöinen sisältö on Alueellisten kehitysnäkymien hyödynnettävyyden kannalta oleellisempi vaihtoehto kuin työttömyyteen liittyvien faktojen jatkuva esilletuonti.

Julkaisun nykyistä sisältöä tulisi kehittää kattamaan erityisesti ELY-keskusten kaikki vastuualueet sekä rakennemuutoksen ennakointi. Lähtökohtaisesti Alueellista kehitystä on hyödyllisempää tarkastella laajemmin alueellisten hallintoviranomaisten kaikkien vastuualueiden osalta, eikä keskittyä vain elinkeinopuoleen, sillä myös liikenne- ja ympäristöasiat kytkeytyvät alueellisen kehitykseen ja ovat sitä kautta osa isompaa kokonaisuutta. Kokonaisvaltaisessa alueellisen kehityksen tarkastelussa on kuitenkin tärkeää huomioida ajallinen näkökulma, sillä esimerkiksi ympäristövastuualueella asioiden muutossykli on elinkeinoelämän muutossykliin verrattuna huomattavasti hitaampi.

Rakennemuutokset, jotka ovat osa taloutta ja liiketoiminnan uudistumista, antaisivat mahdollisuuden yhä kokonaisvaltaisempaan alueelliseen tarkasteluun. Rakennemuutosten ennakointi vahvistaisi Alueellisiin kehitysnäkymiin toivottua sisällöllistä syvyyttä ja edesauttaisi myös alueellisen ennakointityön tekemistä. Rakennemuutoksen kautta Alueellisten kehitysnäkymien hyödynnettävyys esimerkiksi strategiatyön tausta-aineistona parantuisi, sillä rakennemuutostarkastelu antaa kokonaisvaltaisemman, ennakoivamman ja kattavamman kuvan alueiden lähitulevaisuudesta. Ympäristö- ja liikennevastuualueiden huomioiminen osana suurempaa kokonaisuutta onnistuisi myös hyvin rakennemuutoksen ennakointia koskevassa tekstissä, sillä nämä vastuualueet linkittyvät hyvin yhteen osaksi rakennemuutosta.

Raportin sisällössä olisi päästävä eroon liialliseen nykytilan korostamisesta. Raportin tekstiosioita on tiivistettävä ja niiden sisältöä on syvennettävä. Tämän hetkinen kirjoitustapa tekee raportista helposti liian raskaan, jolloin Alueellisten kehitysnäkymien hyödynnettävyysarvo laskee. Tällä hetkellä ELY-keskusalueita ohjeistetaan osioiden laajuudesta sivumäärien mukaan. Nykyinen malli on osittain johtanut sisällön paisumiseen ja nykytilan korostumiseen. Alueellisten kehitysnäkymien hyödynnettävyyden kannalta julkaisusta on tehtävä nyt uudistusten yhteydessä kevyt ja sisällöltään relevantti julkaisu.

Kehittämisehdotuksia:

- Vahvempi pk-yritysnäkökulma edesauttaa työvoiman kysyntään liittyvien teemojen esiin nostamista ja potentiaalisten työllisyysmahdollisuuksien löytymistä.
- Ammattibarometrin systemaattinen hyödyntäminen tuo vahvemmin esiin työvoiman kysyntään liittyviä teemoja.
- Rakennemuutostarkastelu tuo raporttiin kokonaisvaltaisemman kuvan alueiden lähitulevaisuudesta ja huomioi myös muitakin aluekehittämisen osa-alueita kuin taloudellisen näkökulman.
- Tekstiosia voi tiivistää määrittelemällä etukäteen tarkat merkkimäärät. Uudesta kirjoitustavasta olisi hyvä tehdä esimerkkiesitys, joka auttaisi ELY-keskusten asiantuntijoita tuottamaan oman alueensa raportin.

8.2 Ennakointi

Ennakointiin painottuvat Alueellisten kehitysnäkymien sisällölliset kehittämiskohteet:

- ennakkoinnin vähyys ja epätarkkuus
- alueelliset investoinnit.

Alueelliseen ennakointiin perehtyneillä julkaisuilla on tulosten valossa kysyntää. Rohkeampi ote alueiden tulevaisuutta koskeviin ennusteisiin onnistuu parhaiten sillä, että ennusteiden tekemiseen perehdytään erilaisten tausta-aineistojen avulla aikaisempaa intensiivisemmin. Yksi vaihtoehto ennakkoinnin tarkkuuden kehittämiseksi on hyödyntää alueellisten investointien tarkastelua, sillä investointien vaikutukset ulottuvat usein pitkälle tulevaisuuteen. Suunnitelluista investoinneista saadun informaation avulla alueellista kehitystä on helpompi arvioida esimerkiksi elinkeinorakenteen, infrastruktuurin, ympäristön ja työllisyyden näkökulmista. Investointitarkastelu parantaa julkaisun hyödynnettävyyttä, sillä sen avulla käyttäjät saavat kattavamman kuvan alueiden työmarkkinoista, vetovoimasta ja potentiaalista. Tieto alueellisista investoinneista helpottaa myös yritystoiminnan suunnittelua.

Investointeihin perustuva ennustaminen saattaa kuitenkin helposti olla epävarmaa, sillä investoinnit ovat kytköksissä yleiseen taloustilanteeseen, joka on riippuvainen maailman tapahtumista ja altis yhtäkkisille vaihteluille. Alueellisiin kehitysnäkymiin tehtävissä ennusteissa investointien epävarmuus tulisi huomioida esimerkiksi vaihtoehtoisilla ennustemalleilla. Esimerkiksi Varsinais-Suomessa ELY-keskusalueen työllisyyden ja elinkeinoelämän kehitykseen on vaikuttanut viime vuosina vahvasti Turun telakka. Ennustemalleissa tulisi jatkossa huomioida sekä mahdolliset suuret investoinnit ja niiden vaikutukset ELY-keskusalueella että skenaario, joka esittää tilanteen, jossa alkuperäinen suunniteltu investointi ei toteudukaan. Nämä vaihtoehtoiset skenaariot mahdollistaisivat suurten investointien vaikutusten arvioinnin myös siinä tapauksessa, että ne eivät toteudu sellaisenaan.

Toinen vaihtoehto ennakkoinnin kehittämiseksi on monipuolinen yhteistyö eritaisten aluehallintoviranomaisten, yritysten ja asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyötahot tuovat esimerkiksi alueilla järjestettäviin keskustelutilaisuuksiin usein mukanaan oman tietämyksensä alueen tilasta ja sitä kautta tietoisuuden lisääntyminen helpottaa ennusteiden tekemistä. Riittävä tietopohja mahdollistaa lisäksi rohkeampien skenaarioiden tekemisen. Alueellisten kehitysnäkymien tapauksessa aluekehittäjien keskustelupaneelit ovat hyvä tapa kerätä yhteen eri alojen asiantuntijat, vahvistaa tietämystä alueiden tilasta ja siten tuottaa vahvempia lyhyen aikavälin ennusteita alueiden lähitulevaisuudesta.

Kehittämisehdotuksia:

- Ennusteiden tekemiselle on annettava suurempi painoarvo.
- Erilaisia tausta-aineistoja on hyödynnettävä mahdollisimman kattavasti ennakkointityön tukena.
- Investointitarkastelu mahdollistaa uudenlaisen näkökulman ennakkoinnin pohjaksi. Liittyy vahvasti myös edellä mainittuun rakennemuutoksen ennakkointiin.
- Vaihtoehtoinen skenaario tulee huomioida investointitarkasteluissa ja sitä kautta myös alueilla tehtävissä ennakkoinneissa.
- Yhteistyötä useiden asiantuntijatahojen kanssa on syvennettävä, jolloin saadaan kattavampi tietopohja relevanttien ennusteiden tekemiseksi.

8.3 Toteutuksen kehittäminen

Toteutukseen painottuvat Alueellisten kehitysnäkymien sisällölliset kehittämiskohdet :

- Alueellisten keskustelupaneelien etukäteismateriaali
- Yhteistyö maakuntien liittojen kanssa
- Digitalisaation hyödyntäminen raportin toteutuksessa.

Alueellisten kehitysnäkymien sisällöllisen kehittämisen pääpainopiste on alueilla järjestettävät aluekehittäjien keskustelupaneelit. Keskustelupaneelit luovat hyvät edellytykset vapaalle keskustelulle alueiden nykytilasta ja mahdollistavat tulevaisuuteen sijoittuvien arvioiden tekemisen. Keskustelupaneelien tarjoamia mahdollisuuksia on mahdollista kehittää esimerkiksi etukäteisaineiston avulla.

Tällä hetkellä aluekehittäjien keskustelupaneelit voivat koostua esimerkiksi ELY-keskusten ja TE-toimistojen asiantuntijoista, KEHA-keskuksen ja maakuntien liittojen edustajista sekä kaupunkien ja seutukuntien työntekijöistä. Alueellisen ennakoinnin vahvistamisen kannalta paneelien olisi hyvä rakentua ELY-keskusten alueellisten ennakointiryhmien ympärille. Ennakointiryhmien ympärille on helppo koota muita asiantuntijoita ja näin saada paneelien kokoonpanosta mahdollisimman kattava.

Aluekehittäjien keskustelupaneelien lisäksi yhteistyötä maakuntien liittojen kanssa tulisi syventää. Tutkimustulosten perusteella muutama vastaajista toivoi Alueellisiin kehitysnäkymiin maakuntakohtaista tarkastelua, sillä nykyinen malli ei heidän mielestään palvele maakuntien liittoja parhaalla mahdollisella tavalla. Lähempi yhteistyö maakuntien liittojen ja ELY-keskusten välillä edesauttaisi kuitenkin huomattavasti sitä, että nykyinen ELY-keskusalueisiin pohjautuva malli voisi palvella paremmin myös maakuntien liittojen tarpeita.

Alueellisten kehitysnäkymien kaltaiselle julkaisulle tiedon ajankohtaisuus on haaste, sillä julkaisun aihealueista eritoten elinkeinoelämä ja työllisyys ovat herkkiä yhtäkkisille muutoksille. Vanhentunut informaatio ei luonnollisesti ole relevanttia tausta-aineistoa esimerkiksi strategiseen suunnitteluun tai toimintaympäristöanalyysiin. Julkaisun informaatioarvo ja hyödynnettävyys luonnollisesti vähenee, jos ajankohtaisuus heikkenee.

Vuodesta 2015 alkaen Alueelliset kehitysnäkymät ei ole ilmestynyt enää paperisena versiona, vaan raportit on ladattavissa tai vaihtoehtoisesti kopioitavissa TEM Toimialapalvelun Internet-sivuilla. Sähköisen version käytöllä on monia mahdollisuuksia, joita voisi hyödyntää myös Alueellisten kehitysnäkymien ajantasaisuuden parantamiseksi. Digitalisoinnin avulla olisi helppo kontrolloida aikaisemmin kehitysehdotuksissa esille tullutta julkaisun tiivistä esitysmuotoa. Internet-pohjan avulla on helppo tarkastaa tekstien sana- ja merkkimäärät, jolloin raporttiin tulevista teksteistä tulee automaattisesti tiiviitä ja sisällöltään syvällisiä ja relevantteja.

Toinen mahdollisuus hyödyntää digitalisaatiota on Internet-pohjainen sivusto, johon kootaan yhteenvetomaisesti ELY-keskuksittain tiedot raportin aihealueista kuten esimerkiksi elinkeinoelämästä, yrityksistä, työllisyystilanteesta ja rakenne muutoksesta. Yhteenvetosivuston tarkoitus on antaa käyttäjille olennaiset tiedot menemättä syvällisempään informaatioon. Internet-pohjaiseen malliin on helposti yhdistettävissä myös käyttäjien toivoma syvälinen tieto. Kun yhteenvetokappaleiden yhteyteen lisätään niin sanottu lisätietolinkki, käyttäjät saavat linkin kautta syvällisempään informaatiota valitsemastaan aihealueesta.

Kehittämisehdotuksia:

- Paneelien vastuuhenkilöiden toimittamat etukäteisaineistot tuovat keskusteluun toivottua syvyyttä.
- Paneelien kokoonpanolla on mahdollista vaikuttaa alueellisen ennakkoinnin vahvistamiseen.
- Maakuntien liittojen ja ELY-keskusten välistä yhteistyötä kehittämällä Alueellisten kehitysnäkymien ELY-keskusalueisiin pohjautuva malli voisi palvella paremmin myös maakuntien liittojen tarpeita.
- Digitaalisen kirjoituspohjan avulla on helppo kontrolloida julkaisun tiivistä esitysmuotoa.
- Internet-pohjainen sivusto, joka esittelee yhteenvetomaisesti pääpointit, mutta mahdollistaa käyttäjille syvällisemmän informaation saamisen lisätietolinkkien kautta.

Liitteet

Käyttäjien mielipide Alueellisten kehitysnäkymien tämänhetkisestä laadusta ja hyödynnettävyydestä:

n = 177	Erinomainen	Kiitettävä	Hyvä	Tyydyttävä	Välttävä
Hyödynnettävyys	6,20 %	23,70 %	48,60 %	18,60 %	2,80 %
Ennakoivuus	4,00 %	18,60 %	49,20 %	23,70 %	4,50 %
Selkeys	7,30 %	28,80 %	46,30 %	16,40 %	1,10 %
Kattavuus	5,60 %	26,00 %	48,00 %	18,10 %	2,30 %
Sisällön monipuolisuus	4,50 %	19,20 %	52,00 %	21,50 %	2,80 %

Käyttäjien mielipide Alueellisten kehitysnäkymien kartoista:

	Erinomainen	Kiitettävä	Hyvä	Tyydyttävä	Välttävä
Hyödynnettävyys n = 175	7,40 %	20,00 %	52,00 %	17,10 %	3,40 %
Relevanssi n = 175	4,10 %	19,20 %	51,20 %	21,50 %	4,10 %
Selkeys n = 172	8,00 %	30,90 %	49,10 %	10,30 %	1,70 %
Tarkkuus ja täsmällisyys n = 170	4,10 %	19,40 %	50,60 %	22,40 %	3,50 %

Suunnittelu- ja toteutustyössä käytetyt tausta-aineistot:

n = 73	Lukumäärä	Prosentuaalinen osuus
TEM Toimialojen näkymät ja toimialaraportit	47	64,4
Toimiala Online	35	47,9
Pk-yritysbarometri	44	60,3
Ammattibarometri	28	38,4
Ek-barometri	25	34,2
VATT:n ja Etlan tuottamat ennusteet	30	41,1
Valtakunnantason ennusteet	18	24,7
Kansainvälisentason ennusteet	12	16,4
Jokin muu	21	28,8

Nykyisten osa-alueiden hyödynnettävyys:

n = 177	Lukumäärä	Prosentuaalinen osus
Uusimaa	34	19,2
Varsinais-Suomi	29	16,4
Satakunta	15	8,5
Pirkanmaa	26	14,7
Häme	21	11,9
Kaakkois-Suomi	21	11,9
Etelä-Savo	19	10,7
Pohjois-Savo	20	11,3
Pohjois-Karjala	21	11,9
Keski-Suomi	22	12,4
Etelä-Pohjanmaa	13	7,3
Pohjanmaa	13	7,3
Pohjois-Pohjanmaa	23	13
Kainuu	17	9,6
Lappi	19	10,7
Koko maa /yhteenveto	54	30,5

Nykyiset ja uudet sisällönosat:

	Erittäin tärkeä	Hyvin tärkeä	Melko tärkeä	Jokseenkin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä
Alueen vahvuudet n = 174	23,60 %	47,10 %	20,70 %	6,90 %	1,70 %
Tulevaisuuden haasteet n = 173	38,70 %	48,00 %	9,20 %	2,30 %	1,70 %
Elinkeinoelämä n = 174	30,50 %	54,60 %	10,90 %	1,70 %	2,30 %
Työvoiman kysyntä n = 173	20,20 %	47,40 %	26,00 %	3,50 %	2,90 %
Työttömyyden määrän ja rakenteen näkymät n = 173	13,30 %	34,10 %	40,50 %	9,80 %	2,30 %
Maaseutu-elinkeinot n = 172	9,90 %	29,70 %	35,50 %	20,30 %	4,70 %
Infrastruktuuri n = 170	14,10 %	34,70 %	36,50 %	12,40 %	2,40 %
Ympäristö n = 170	13,50 %	29,40 %	34,10 %	16,50 %	6,50 %
Rakennemuutos n = 172	29,10 %	43,60 %	19,80 %	5,20 %	2,30 %

Tulevaisuuden palvelevuus:

	Erittäin hyvin	Hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti	Erittäin huonosti
Strategiatyö n = 171	15,80 %	56,70 %	22,80 %	1,80 %	2,90 %
Toimintaympä-ristöanalyysi n = 170	22,90 %	61,20 %	11,20 %	2,40 %	2,40 %
Rakennemuutoksen ennakointi n = 167	10,80 %	58,10 %	24,00 %	4,20 %	3,00 %
Valtakunnallinen ja alueel- linen kilpailukyky-analyysi n = 170	11,80 %	54,70 %	25,90 %	4,10 %	3,50 %
Muu ennakointi-työ n = 168	7,70 %	58,30 %	26,20 %	5,40 %	2,40 %

Alueellisten kehitysnäkymien tämän hetkinen laatu ja hyödynnettävyys ELY-keskuksittain:

Hyödynnettävyys

	Erinomainen	Kiitettävä	Hyvä	Tyydyttävä	Välttävä
Uusimaa n = 34	8,80 %	32,40 %	41,20 %	11,80 %	5,90 %
Varsinais-Suomi n = 29	10,30 %	34,50 %	41,10 %	10,30 %	3,40 %
Satakunta n = 15	6,70 %	33,30 %	40,00 %	13,30 %	6,70 %
Pirkanmaa n = 26	7,70 %	30,80 %	38,50 %	19,20 %	3,80 %
Häme n = 21	4,80 %	33,30 %	42,90 %	9,50 %	9,50 %
Kaakkois-Suomi n = 21	9,50 %	19,00 %	57,10 %	4,80 %	9,50 %
Etelä-Savo n = 19	10,50 %	26,30 %	57,90 %	0,00 %	5,30 %
Pohjois-Savo n = 20	20,00 %	25,00 %	40,00 %	5,00 %	10,00 %
Pohjois-Karjala n = 21	14,30 %	33,30 %	47,60 %	0,00 %	4,10 %
Keski-Suomi n = 22	13,60 %	27,30 %	45,50 %	9,10 %	4,50 %
Etelä-Pohjanmaa n = 13	15,40 %	23,10 %	46,20 %	7,70 %	7,70 %
Pohjanmaa n = 13	23,10 %	23,10 %	46,20 %	0,00 %	7,70 %
Pohjois-Pohjanmaa n = 23	4,30 %	17,40 %	56,50 %	17,40 %	4,30 %
Kainuu n = 17	11,80 %	23,50 %	41,20 %	17,60 %	5,90 %
Lappi n = 19	5,30 %	26,30 %	42,10 %	21,10 %	5,30 %
Koko maa / yhteenveto n = 54	7,40 %	25,90 %	48,10 %	16,70 %	1,90 %

Tekijät Författare Authors		Julkaisuaika Publiceringstid Date	
Mari Linna		November 2015	
Arbets- och näringsministeriet		Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by	
Avdelningen för kunskapshantering		Työ- ja elinkeinoministeriö	
Branschtjänst		Arbets- och näringsministeriet	
		Ministry of Employment and the Economy	
		Toimielimen asettamispäivä	
		Organets tillsättningsdatum Date of appointment	
Julkaisun nimi Titel Title			
Undersökning om kvaliteten och användbarheten av översikten Regionala utvecklingsutsikter 2015			
Tiivistelmä Referat Abstract			
Denna undersökning syftar till att med hjälp av en kundorienterad enkätundersökning utvärdera hur nyttig och användbar publikationen Regionala utvecklingsutsikter upplevs vara. I undersökningen kartläggs publikationens nuvarande kvalitet och användbarhet ur användarnas perspektiv, och klarläggs potentiella utvecklingsbehov för publikationen. De som besvarade enkäten ger vitsordet god om Regionala utvecklingsutsiktens kvalitet och användbarhet. I sin helhet skulle för närvarande 94 procent av dem som besvarade enkäten rekommendera Regionala utvecklingsutsikter. Innehållet på allmän nivå betjänar inte användarna på det önskade sättet, eftersom användarna behöver mer djupgående information med tanke på sitt arbete. Precisionen och djärvheten i prognostiseringen ligger inte på önskad nivå i Regionala utvecklingsutsikter. De nuvarande plus-/minus-bedömningarna har tagits emot positivt, men textdelarnas motiveringar för bedömningen av framtiden behöver vara mer precisa. De nuvarande innehållsdelarna fokuserar enligt användarna för mycket på att framhäva arbetslösheten. Fokus bör ligga mera på efterfrågan på arbetskraft. Näringslivet och framtidsutsikterna anses vara viktiga. I de nuvarande innehållsdelarna bör finnas ett omnämnande av regionala investeringar. Diskussionspaneler för regionutvecklare bör utvecklas kring de regionala prognostiseringsgrupperna. Panelerna kan bidra till att öka samarbetet mellan NTM-centralerna och landskapsförbunden i fråga om granskningen av den regionala utvecklingen. En panel som samlats kring en regional prognostiseringsgrupp har också goda förutsättningar för prognostisering på kort sikt. De regionala investeringarna anses vara ett sätt att förbättra publikationens framförhållning. Innehållet i Regionala utvecklingsutsikter måste i framtiden presenterats mer kortfattat och man måste avstå från att framhäva nuläget. Botten som baserar sig på antalet tecken och ord är ett bra sätt att kontrollera hur långa texterna är och samtidigt undviker man framhävnings av nuläget. Innehållsmässigt bör huvudsaklig fokus fortfarande ligga på näringslivet och företagandet. Strukturuomvandlingen bör beaktas som ett nytt delområde i Regionala utvecklingsutsikter, eftersom granskningen av den ökar djupet för granskningen av den regionala utvecklingen och beaktar dessutom NTM-centralernas samtliga ansvarsområden. Kontaktperson vid ANM: Avdelningen för kunskapshantering/Branschtjänst/ Esa Tikkanen, e-post: esa.tikkanen(at)tem.fi, tfn 050 040 5459 Kontaktperson vid NTM-centralen: Jouko Nieminen; jouko.nieminen(at)ely-keskus.fi, tfn 0295 022 769			
Asiasanat Nyckelord Key words			
Regionala utvecklingsutsikter, Branschtjänst, forskningsrapport, kvalitet, användbarhet			
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication		Verkkojulkaisu Nätpublikation Web publication	
ISSN 1797-3554	ISBN 978-952-327-052-7	ISSN 1797-3562	ISBN 978-952-327-053-4
Kokonaissivumääärä Sidoantal Pages		Kieli Språk Language	Hinta Pris Price
52		Suomi, Finska, Finnish	
Julkaisija Utgivare Published by		Kustantaja Förläggare Sold by	
Työ- ja elinkeinoministeriö		Lönnberg Print & Promo	
Arbets- och näringsministeriet			
Ministry of Employment and the Economy			

Tekijät Författare Authors	Julkaisuaika Publiceringstid Date
Mari Linna Ministry of Employment and the Economy Knowledge Management Department Business Sector Services	November 2015
	Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy
	Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Quality and usability study for Regional Economic Prospects publication 2015	
Tiivistelmä Referat Abstract The goal of this study is to assess the experienced usefulness and usability of Regional Economic Prospects using a client-oriented survey approach. The study charts the publication's current quality and usability from the users' perspective and clarifies any potential areas for development. The respondents gave Regional Economic Prospects an overall rating of 'good'. At present, a total of 94% of respondents would recommend the publication as a whole to others. On the general level, the content does not serve the users in the desired fashion, as they seek more in-depth information related to their own work. Precise and bold forecasting is not as evident in the publication as would be desired. The current plus/minus ratings have received a positive reception, but greater precision is desired in the text sections as to the justifications for the projections given. In the users' opinion, the current content places too much emphasis on unemployment. The focus should be placed more on the demand for labour. Economic life and future prospects are also considered important. The current content sections should include mention of regional investments. Discussion panels for regional developers should be developed in connection with the regional forecasting groups. Through the panels, it would be possible to increase cooperation between ELY Centres and Regional Councils in the inspection of regional development. The panel, brought together through the regional forecasting groups, would also be well positioned to make short-term forecasts. Regional investments are seen to be a good way to make the publication more proactive. The content of Regional Economic Prospects should in future be presented more concisely and with the focus taken away from the current situation. A writing template based on character and word limits is a good way to both control text length and also avoid the focus on the current situation. The focus of content should continue to be on business life and entrepreneurship. Also, the topic of structural change should be given attention in Regional Economic Prospects, as this would add greater depth to the examination of regional development and would also mean that all ELY Centre areas of responsibility are given consideration. Contact person at MEE: Knowledge Management Department/Business Sector Services/ Esa Tikkanen, e-mail: esa.tikkanen(at)tem.fi tel. +358 50 040 5459 Contact person at ELY Centre: Jouko Nieminen; jouko.nieminen(at)ely-keskus.fi, tel. 0295 022 769	
Asiasanat Nyckelord Key words Regional Economic Prospects, Business Sector Services, research report, quality, usability	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN 1797-3554 ISBN 978-952-327-052-7	Verkkojulkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562 ISBN 978-952-327-053-4
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 52	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Kustantaja Förläggare Sold by Lönnberg Print & Promo

Alueelliset kehitysnäkyt -katsauksen laatu- ja hyödynnettävyystutkimus 2015

Tutkimuksessa on kartoitettu työ- ja elinkeinoministeriön Toimialapalvelun ja sen yhteistyökumppaneiden julkaiseman Alueelliset kehitysnäkyt -julkaisun laatu ja hyödynnettävyys merkittävässä käyttäjäryhmissä. Pääpaino tutkimuksessa oli niin sanottujen sisäisten ja ulkoisten asiakasryhmien vertailussa. Tarkasteluissa on pyritty määrittelemään Alueellisten kehitysnäkymien palveluiden jatkokehitystarpeita kehitysehdotusten ja suositusten muodossa.

Tutkimuksen tulokset perustuvat laajasta asiakaslähtöisestä kyselytutkimuksesta saatuihin tuloksiin. Tulokset on analysoitu korostamalla sisäisten ja ulkoisten asiakasryhmien välisiä eroja. Saadut tutkimustulokset osoittavat, että Alueellisten kehitysnäkymien tämän hetkinen koettu laatu ja hyödynnettävyys ovat yleisesti ottaen hyvällä tasolla. Raporttia hyödynnetään muun muassa alueellisen kehityksen seurantaan ja strategiseen suunnittelutyöhön. Käyttäjät pitivät raportin suunnittelu- ja toteutustyössä mukana olevia aluekehittäjien keskustelupaneeleja hyvin tärkeänä sisällöltään relevantin raportin aikaansaamiseksi.

Alueellisiin kehitysnäkyymiin suunnitellut sisältöuudistukset, kuten LTK-kuvaajien käyttö, alueellisten investointien huomioiminen ja mahdolliset uudet sisällönosat esimerkiksi rakenneuudistus saivat asiakasryhmiltä positiivisen vastaanoton. Vastaavasti asiakasryhmät toivoivat sisällöstä tiiviimpää ja syvällisempää. Heidän mielestään alueelliseen ennakointiin tulisi panostaa nykyistä enemmän ja kehittää keinoja kehitysarvioiden painoarvioihin, jotka tällä hetkellä nojaavat liiaksi nykyhetken tarkasteluun.

Raportin lopussa esitetyt kehittämisehdotukset painottuvat muun muassa merkikimäärällisiin kirjoitusmalleihin, erilaisten tausta-aineistojen hyödyntämiseen ennakkoinnin pohjana, alueellisten keskustelupaneelien kehittämiseen, digitalisaation hyödyntämiseen raportin toteutuksessa sekä investointien ja rakennemuutoksen huomioimiseen osana sisällöllistä uudistamista.

Painettu
ISSN 1797-3554
ISBN 978-952-327-052-7

Verkkojulkaisu
ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-327-053-4

Lönnberg Print & Promo, 2015

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY